

บทที่ 4

บริบทชุมชนตำบลท่าบ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเงื่อนไขการเกิดความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น ตำบลท่าบ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลานั้น ผู้วิจัยจะต้องทราบสภาพพื้นที่โดยทั่วไป รวมทั้งวิถีชีวิตของชุมชนตำบลท่าบก่อนเพื่อเป็นแนวทางในการลงไปศึกษาวิจัยหาผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ ที่เกี่ยวกับเงื่อนไขการเกิดความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น ตำบลท่าบ ในการทำงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับบริบทชุมชนท่าบ และกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบ ในลักษณะดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ภาพแผนที่จังหวัดสงขลา

ที่มา: <http://www.novabizz.com/Map/img/map-73-Songkhla.gif>. เข้าถึง 30 เมษายน 2552

บริบทอำเภอสิงหนคร

ภาพที่ 2 ภาพอำเภอสิงหนคร

ที่มา: ถ่ายเพื่อเก็บภาพบริบทของอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา โดยนายทวีศักดิ์ กลิ่นขจร

วันที่ 25 มกราคม พ.ศ.2551

คำขวัญอำเภอสิงหนคร

ทะเลคู่ตระการ น้ำตาลเลิศรส
 เรืองยศวัดนรินทร์ หัตถกรรมล้ำค่า
 เมืองท่าแดนใต้

“สิงหนคร” เป็นชื่อเมืองสงขลาในอดีต ในสมัยโบราณสงขลาเป็นเมืองท่าพาณิชย์นาวีที่สำคัญมีพ่อค้าวาณิชย์ เช่น ชาวเปอร์เซีย อาหรับ อินเดีย เป็นต้น แล่นเรือมาติดต่อกำขายกับหัวเมืองชายทะเลแถบแหลมมาลาญ เมื่อแล่นเรือมาถึงปากทะเลสาบจะเข้าเมืองสงขลา ก็จะมองเห็น เกาะสองเกาะ คือ เกาะหนูและเกาะแมว หากมองมาจากทะเลด้านนอกจะเห็นเป็นรูปสิงห์นอนหมอนใฟ้า ปากทะเลสาบอยู่ 2 ตัว (เกาะหนู เกาะแมว) ต่างเรียกขานกันว่าเมือง “สิงหลา” แต่ออกเสียงตามภาษาของตนว่า “เซ็งกอร่า” แปลว่า “เมืองสิงห์” และจากพระบรมราชวินิจฉัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวว่า สงขลา นี้เดิมชื่อ “สิงหนคร” อ่านเป็นสิง-หะ-นะ-คะ-ระ แต่เสียง “อะ” อยู่ท้าย พวกมาลาญไม่ชอบจึงเปลี่ยนเป็นสระอา และเนื่องจาก

ชาวมาลาญพูดเสียงรัวสั้นเร็วมากจึงตัด หะ และ นะ ออก คงเหลือ สิงคะรา แต่ออกเสียงเป็น “ซิงหะรา” จากกล่าวมา จึงได้ตั้งชื่ออำเภอว่า “สิงหนคร” สืบมาเท่าทุกวันนี้ (สภาพัฒนธรรมอำเภอ สิงหนคร จังหวัดสงขลา 2548: 12)

1) ประวัติความเป็นมา

อำเภอสิงหนครเมื่อยุคก่อนประวัติศาสตร์หลายล้านปีมาแล้วคงจะเป็นทะเล และบรรดาเขาที่ปรากฏอยู่ในเขตอำเภอสิงหนครคงจะเป็นเกาะ เช่น เขาแดง เขาเมือง เขาน้อย เขาเขียว เขาชะแล้ และเขาผี เป็นต้น จากการที่กระแสน้ำพัดเอาทรายมาทับถมจนกลายเป็นสันทราย เป็นแหลมยื่นอยู่ระหว่างทะเลอ่าวไทยและทะเลสาบสงขลา

2) สภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้ง

ที่ทำการอำเภอสิงหนคร ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 5 หลัทธิกิโลเมตรที่ 3+400 หรือทางหลวงแผ่นดิน เส้นทางหมายเลข 408 ถนนสงขลา-ระโนด ตำบลสิงหนคร อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา อยู่ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัดสงขลาตามแนวทะเลอ่าวไทยตอนนอก และทะเลอ่าวไทยตอนล่าง ระยะจากกรุงเทพมหานครประมาณ 974 กิโลเมตรและห่างจากตัวจังหวัดตามเส้นทางต่าง ๆ ตามเส้นทางบกผ่านสะพานติณสูลานนท์ ระยะทาง 26.6 กิโลเมตร ตามเส้นทางบกผ่านแพขนานยนต์ ระยะทาง 6 กิโลเมตร ตามเส้นทางน้ำ สามารถเดินทางเลียบริมฝั่งทะเลด้านทิศตะวันตกด้านอ่าวไทยและทิศใต้-ทิศตะวันตกด้านทะเลสาบสงขลา

3) อาณาเขต

ทิศเหนือติดต่อกับตำบลวัดจันทร์ตำบลท่าหินและตำบลสิงหนคร จังหวัดสงขลา ทิศใต้ติดต่อกับทะเลสาบสงขลา (ตามแนวร่องน้ำลึกในทะเลสาบสงขลา) ทิศตะวันออก ติดต่อกับทะเลหลวง (ตามแนวร่องน้ำทิศตะวันตกเกาะหนูและเกาะแมว) ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ทะเลสาบสงขลา (ตามแนวร่องน้ำลึก อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา) และอำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง

4) ลักษณะภูมิประเทศ

โดยทั่วไปก็เป็นที่ดอน เป็นเนินสลับกับที่ลุ่มมีคลองสทิงหม้อ และคลองปะโอ เป็นทางระบายน้ำลงสู่ทะเลในฤดูฝน เมื่อสิ้นฤดูฝนน้ำขังอยู่ในที่ลุ่มมีลักษณะเป็นมาบ เป็นหนอง เป็นพรุ ด้านที่ติดกับทะเลก็มีลักษณะเป็นหาดทราย เป็นแหลม เป็นบาง เป็นท่า

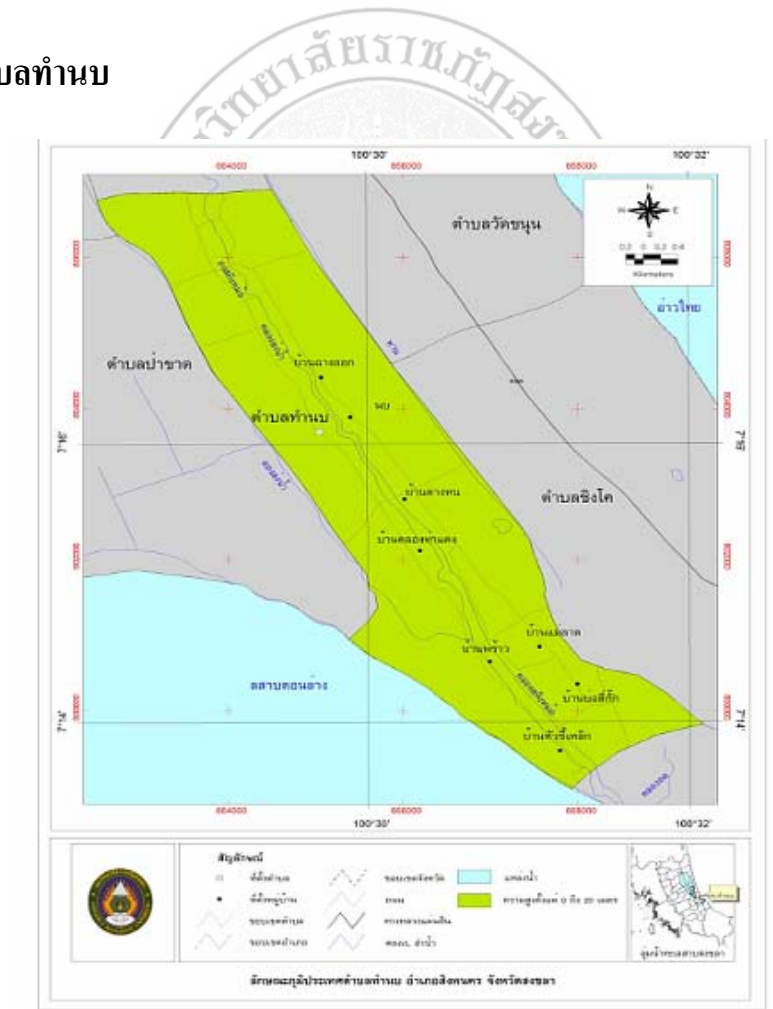
5) พืชพรรณ/พันธุ์พืช

โดยทั่วไปเป็นป่าเสม็ดขาวเสม็ดชุนที่ดอนมีหญ้าทองแดง โทะทิ้งทวด ชุมนก สน แถบริบททะเลฝั่งทะเลสาบนอกจากมีต้นตาล โตนดเป็นพื้นแล้วยังมี ต้นยางนา คำสา มะม่วง จี้เหล็ก ไม้ไผ่ แคนา

เมื่อชุมชนขยายตัวจากชุมชนแถบปากคลอง แถบคู่ม่น้ำ มาทำนาปลูกต้นตาลโดนดบนคันนา รู้จักขุดสระ ขุดบ่อ แก้ปัญหาเรื่องน้ำ รู้จักสร้างศาลา แก้ปัญหาเรื่องการเดินทาง จากสภาพแวดล้อมตามลักษณะภูมิประเทศ จากพืชพันธุ์ไม้ในท้องถิ่น และสิ่งก่อสร้างเพื่อแก้ปัญหา ในวิถีชีวิตเบื้องต้นเป็นสัญลักษณ์สำหรับสื่อความหมายในการบอกสถานที่ ซึ่งเกิดขึ้น และเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

ในอำเภอสิงหนคร มี 11 ตำบล คือ 1) ตำบลหัวเขา 2) ตำบลทิงหม้อ 3) ตำบลท่าบ 4) ตำบลป่าขาด 5) ตำบลปากกรอ 6) ตำบลชะแล้ 7) ตำบลบางเขียด 8) ตำบลม่วงงาม 9) ตำบลรำแดง 10) ตำบลวัดขนุน 11) ตำบลชิงโค

บริบทตำบลท่าบ

ภาพที่ 3 ภาพแผนที่แสดงตำบลท่าบ

ที่มา: โครงการสร้างฐานข้อมูลองค์ความรู้ท้องถิ่น แหล่งวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การสร้างชุด การเรียน การสอน และสื่อ เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกสาธารณะ ความรัก ความห่วงแหนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ตำบลท่านบอยู่ระหว่างตำบลสิงห์มอ้อกับตำบลรางแดง ด้านทิศตะวันออกติดตำบลสิงโค ตำบลท่านบมี 7 หมู่บ้าน (สภาวัฒนธรรมอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา 2548: 38-43) จะกล่าวประวัติโดยย่อดังนี้

1) ประวัติความเป็นมา

มีชาวบ้านเล่าสืบต่อกันมาว่าในสมัยก่อนนั้น มีลำน้ำและสระน้ำเป็นจำนวนมาก และชาวบ้านได้ช่วยกันทำขื่อน้ำแต่ละสาย ต่อมาชาวบ้านเลยตั้งชื่อเรียกว่า ท่านบ และชาวบ้านได้ตั้งชื่อว่าตำบลท่านบ (<http://www.thaitambon.com/tambon/tcoopdesc>. เข้าถึง 1 เมษายน 2552) ตำบลท่านบอาณาเขตอยู่ติดระหว่างตำบลสิงห์มอ้อกับตำบลรางแดง ด้านทิศตะวันออก ติดตำบลสิงโค ในตำบลท่านบมีหมู่บ้าน 7 หมู่บ้าน

2) ลักษณะทางกายภาพ

(1) ลักษณะภูมิประเทศ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะสำหรับการเกษตร ทำไร่นา ทำไร่นาสวนผสม พื้นที่จะมีต้นตาล โตนดเป็นส่วนมาก

ภาพที่ 4 ภาพบริบทชุมชนท่านบ

ที่มา: โดยนายทวีศักดิ์ กลิ่นขจร วันที่ 25 มกราคม พ.ศ.2551

(2) อาณาเขต ทิศเหนือจรดตำบลรางแดง อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ทิศใต้จรดตำบลสิงห์มอ้อ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ทิศตะวันออกจรดตำบลสิงโค อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ทิศตะวันตกจรดตำบลป่าขาด อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

(3) เนื้อที่ ทั้งหมด 16 ตารางกิโลเมตร เท่ากับ 10,000 ไร่

(4) หมู่บ้าน มีจำนวนทั้งหมด 7 หมู่บ้าน คราวเรือนตามจำนวนหมู่บ้านเต็มทั้งหมู่บ้าน 6 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 2 บ้านหัวไม้ไผ่ จำนวน 73 ครัวเรือน หมู่ที่ 3 บ้านแม่ลาดจำนวน 83 ครัวเรือนหมู่

ที่ 4 บ้านพร้าวจำนวน 206 ครัวเรือน หมู่ที่ 5 บ้านคลองท่าแดงจำนวน 152 ครัวเรือน หมู่ที่ 6 บ้านท่าบ่อจำนวน 156 ครัวเรือน หมู่ที่ 7 บ้านท่าบ่อออกจำนวน 188 ครัวเรือน จำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเต็มบางส่วน 1 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านบ่อสีก๊กจำนวน 81 ครัวเรือน

(5) **ประชากรในชุมชน** ประชากรทั้งหมดมี 4,287 คน แยกเป็นชาย 2,136 คน หญิง 2,151 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 85 คน/ตารางกิโลเมตร ประชากรนับถือศาสนาพุทธเกือบทั้งหมด (แผนพัฒนาสามปี 2549-2551 ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าบ่อ: 6-8) หมู่บ้านทั้ง 7 หมู่ จะอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบ่อเต็มมี 6 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 2-7 ที่ไม่เต็มบางส่วน คือ หมู่ที่ 1 มีความหนาแน่นเฉลี่ย 85 คน/ตารางกิโลเมตร มีครัวเรือน 701 ครัวเรือน ประชากรชาย 2,136 คน หญิง 2,151 คน รวม 4,287 คน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งชาย 1,555 คน หญิง 1,666 คน รวม 3,221 คน

3) สภาพเศรษฐกิจ

(1) **อาชีพ** อาชีพหลักการทำอาชีพจากตาลโตนด เช่น ทำน้ำตาลแว่น น้ำตาลปึก น้ำตาลสด อาชีพเกษตรจาก ทำนา ไร่สวนผสมอาชีพเสริม เลี้ยงกุ้ง รับจ้าง เป็นต้น มีการทำอุตสาหกรรมในพื้นที่ของตำบลท่าบ่อด้วย เช่น บริษัท ส.โชคเจริญอุตสาหกรรมน้ำแข็ง จำกัด บริษัท เอสซีซี จำกัด เป็นต้น

(2) **อาชีพที่นับว่าเป็นธุรกิจของตำบล** ในตำบลท่าบ่อจะมีอาชีพที่มีส่วนช่วยบริหารชุมชนและประเทศหรือว่าช่วยชาติได้แก่ โรงงานจำนวน 2 แห่ง โรงสีจำนวน 4 แห่ง ร้านน้ำชาจำนวน 5 แห่ง ร้านซ่อมรถจักรยานยนต์จำนวน 5 แห่ง ปั้มน้ำมันเล็กจำนวน 1 แห่ง ปั้มหลดแก้วจำนวน 8 แห่ง ธุรกิจวัสดุก่อสร้างจำนวน 3 แห่ง

4) สภาพทางสังคมวัฒนธรรม

(1) **ประชากร** ประชากรทั้งสิ้น 4,287 คน แยกเป็นชาย 2,136 คน หญิง 2,151 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 85 คน/ตารางกิโลเมตร ประชากรนับถือศาสนาพุทธเกือบทั้งหมด

(2) **ด้านการศึกษา** มีสถานศึกษา คือ โรงเรียนประถมจำนวน 3 แห่ง โรงเรียนมัธยมขยายโอกาสจำนวน 1 แห่ง ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจำนวน 1 แห่ง ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านจำนวน 1 แห่ง สถานศึกษา เช่น 1) โรงเรียนบ้านคลองท่าแดงสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ 2) โรงเรียนวัดบ้านพร้าวสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ 3) โรงเรียนวัดท่าบ่อตางหนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ในด้านการศึกษาจะมีคนอายุ 6-14 ปี ที่ไม่ได้เรียนการศึกษาก่อนบังคับหรือเรียนไม่จบการศึกษาก่อนบังคับ ส่วนคนอายุ 14-50 ปี ไม่รู้หนังสือเขียนและอ่านภาษาไทยไม่ได้ เป็นต้น

(3) **แหล่งสำคัญทางศาสนา** มีวัดมีศาสนสถาน คือ วัด/สำนักสงฆ์รวมจำนวน 5 แห่ง ดังนี้

1) วัดตางหนเป็นประเภทวัดราษฎร์ นิกายมหานิกายอยู่ในหมู่ที่ 7 2) วัดท่าบ่อเป็นประเภทวัดราษฎร์

นิกายมหานิกายอยู่ในหมู่ที่ 7 3) วัดไทรทองเป็นประเภทวัตรราษฎร์นิกายมหานิกายอยู่ในหมู่ที่ 4 4) วัดแม่ลาดเป็นประเภทวัตรราษฎร์ นิกายมหานิกายอยู่ในหมู่ที่ 3

(4) การสาธารณสุข มีสถานอนามัยประจำตำบลจำนวน 1 แห่ง มีการใช้ส้วมรดน้ำประจำทุกบ้าน มีอาสาสมัครสาธารณสุขจำนวน 60 คน

(5) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จะมีอาสาสมัครดูแล คือ ตำรวจชุมชนประจำป้อมยามและตำรวจประจำหมู่บ้าน

(6) การสื่อสารข้อมูล มีการใช้เสียงตามสายทั้งตำบลทำนบ กระจายข่าวสารให้ชาวบ้านในชุมชนทำนบทราบ

5) การบริหารและการพัฒนาพื้นฐาน

(1) การคมนาคม การคมนาคมเข้าสู่ตำบลทำนบ ใช้เวลาเดินทางจากอำเภอสิงหนครถึงตำบลทำนบประมาณ 20 นาที ใช้เส้นทางโดยถนนคอนกรีตจำนวน 7 สาย ถนนลาดยางจำนวน 2 สาย ถนนลูกรังจำนวน 7 สาย มีการใช้โทรศัพท์สาธารณะจำนวน 7 สาย มีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน

(2) แหล่งธรรมชาติ มีคลอง ลำห้วยรวม 3 สาย มี บึง หนอง 2 แห่ง แหล่งน้ำมี ฝาย 3 แห่ง บ่อน้ำตื้น 20 แห่ง บ่อโยธา 8 แห่ง มีประปาหมู่บ้าน 7 แห่ง สระน้ำ 11 แห่ง ประปา 1 แห่ง

6) สภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(1) ทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีอยู่ในพื้นที่ตำบลทำนบ คือ ต้นตาล โตนด ลูกตาล ไร่นา คลอง หนองน้ำ ปลูกกล้วย

(2) มวลชนที่จัดตั้ง มีลูกเสือชาวบ้าน 1 รุ่นจำนวน 124 คน ไทยอาสาป้องกันชาติ 1 รุ่นจำนวน 9 คน กลุ่มออมทรัพย์จำนวน 6 กลุ่ม กลุ่มสตรีจำนวน 7 กลุ่ม มีอาสาสมัครจำนวน 7 กลุ่ม

บริบทของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลทำนบ

จากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ของตำบลทำนบและพบปะผู้นำท้องถิ่น ทั้งจะเป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลทำนบ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำกลุ่มต่าง ๆ หรือชาวบ้านทั่วไป ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงคุณภาพชีวิตของคำว่า “คน” ลึกซึ้งมากขึ้นเพราะแต่ละคนมีความคิดความอ่านที่แตกต่างกันไป ปัญหาที่แตกต่างกันไปแล้วแต่สถานการณ์หรือความต้องการมากน้อยแค่ไหนของคน ๆ นั้น จากการที่ได้สัมภาษณ์ในเชิงลึกกับสมาชิกของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลทำนบ มีความน่ารักมาก มีความเป็นกันเอง รักสงบ เรียบง่าย และจากที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เป็นเวลานานพอสมควรที่ทำให้ชาวบ้านรู้จักมักคุ้นและเชื่อใจ ไว้ใจได้ว่าผู้วิจัยจะไม่มารู้จักเพื่อผลประโยชน์ตัวเอง แต่ผู้วิจัยได้มาเพื่อที่จะศึกษาหาความเข้มแข็งของกลุ่มน้ำตาลแว่น โดยผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาวิจัยว่ามี

เงื่อนไขใดบ้างที่เป็นประเด็นปัจจัยในการเกิดกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นและสามารถรวมกลุ่มกันมาได้นานถึงปัจจุบัน จนทำให้เกิดความเข้มแข็งขึ้นในกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบได้ และจากการที่ในกลุ่มสมาชิกมีการทำเป็นกลุ่มร่วมกันและช่วยเหลือกันเองจะเป็นประเด็นปัจจัยหรือไม่ หรือจากผู้นำกลุ่มหรือไม่ หรือจากการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งหรือไม่ หรือเกิดจากเงื่อนไขใดเกิดขึ้นมาได้ อย่างไรก็ตาม และเกิดการเชื่อมโยงสร้างเครือข่ายของสมาชิกของกลุ่มนี้ได้หรือไม่อย่างไร ที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นของตำบลท่านบนี้ได้ โดยการศึกษาวิจัยนี้จะใช้วิจัยแบบเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จะพรรณนาตามข้อมูลที่ได้มาในการศึกษาวิจัย ซึ่งผลการวิจัยนี้นำไปสู่การอธิบายเงื่อนไขของการเกิดความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบได้ และสามารถนำไปอธิบายการเกิดความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงได้

การที่ผู้วิจัยลงพื้นที่และได้สัมภาษณ์เชิงลึกกับสมาชิกกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบ ซึ่งข้อมูลที่ได้มาสมาชิกกลุ่มมีความยินดีให้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เพราะข้อมูลที่ได้นี้จะเป็ผลดีและเกิดประโยชน์สะท้อนกลับแก่กลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบเอง ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะสรุปออกมาได้ดังนี้

1) ประวัติของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

จากการศึกษาประวัติ พบว่าในการประกอบอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบนี้ได้มีการทำกันมานานแล้วสืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษและทำแบบครอบครัวกันมานานในอดีต จนได้มีการรวมตัวกันทำเป็นกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบ ทำกันเป็นกลุ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 และเป็นกลุ่มแรกที่รวมตัวกันในกลุ่มอาชีพของตำบลท่านบ โดยใช้ชื่อว่า กลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบ และต่อมาได้มีการผลิตเรื่อยมาจนกลายเป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของตำบลท่านบในปี พ.ศ. 2545 และยังคงดำเนินกิจกรรมการทำอาชีพน้ำตาลแว่นมาจนถึงปัจจุบัน (สุนีย์ ชัยโชติ สัมภาษณ์ วันที่ 3 มกราคม 2551) ส่วนกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นที่เป็นกลุ่มอาชีพอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นมาอีก 2 กลุ่มในปี พ.ศ. 2547 คือ กลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นบ่อสีก๊กและกลุ่มน้ำตาลแว่นบ้านลาด สองกลุ่มนี้มีการรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มอาชีพ แต่เวลาทำน้ำตาลแว่นจะต่างคนต่างทำหรือทำแบบครอบครัว ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบที่การทำน้ำตาลแว่นนี้จะรวมกลุ่มกันดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น โดยผู้นำกลุ่มนางสุนีย์ ชัยโชติและชาวบ้านตำบลท่านบที่เป็นสมาชิกในกลุ่ม โดยจะมีส่วนร่วมกันตลอดในการทำน้ำตาลแว่นมาแปรรูปในการผลิต ประกอบกับเป็นอาชีพที่ได้ทำกันมานานจนมีความชำนาญและประสบการณ์ในการทำน้ำตาลแว่นอย่างดีและมีคุณภาพ ส่วนการจำหน่ายแต่เดิม ทำขายตามงานบุญ งานกุศล หรืองานวัดตามเทศกาล ในตำบลท่านบหรือทางชุมชนมาเชิญไปให้ความรู้ในสถานที่ต่าง ๆ (สุนีย์ ชัยโชติ สัมภาษณ์ วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2551) และในการ

รวมตัวกันทำเป็นกลุ่มนี้สมาชิกมีความคิดที่จะขยายการตลาดไปพื้นที่ใกล้เคียงและสู่เมืองสงขลา หาดใหญ่ ระโนด ต่อไปในอนาคต

ในการรวมกลุ่มกันของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบง โดยมีนางสุนีย์ ชัยโชติ เป็นผู้นำกลุ่ม ซึ่งมีสมาชิกก่อตั้งจำนวน 13 คน มีขั้นตอนของการรวมกลุ่ม ทุนที่ได้มาในครั้งแรกก็คือ เงินที่ลงทุนจากสมาชิกกันเองในกลุ่มน้ำตาลแว่นนี้ แล้วแต่สมัครใจลงทุนจำนวน 500-1,000 บาท และจะมีการประชุมกลุ่มสมาชิกเดือนละครั้งในการจัดสรรผลประโยชน์แก่สมาชิกกลุ่ม

2) การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มน้ำตาลแว่นตำบลท่าบง

กลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นนี้ จะให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มมีความเป็น เจ้าของกลุ่ม มีหน้าที่ความรับผิดชอบ และได้รับผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่ม โดยใช้วิธีการพบปะพูดคุยกันขณะที่ทำงานร่วมกัน ไปด้วย ผลการศึกษาจะแบ่งได้ว่า กลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบงมีประเด็นที่สำคัญคือ การจัดการของกลุ่ม การจัดการด้านการเงิน และบัญชี การจัดการด้านการผลิต และจัดการด้านการตลาด ดังจะแสดงได้ดังนี้

(1) การจัดการของกลุ่ม

การจัดการของกลุ่มมีความสำคัญต่อกลุ่มมาก เนื่องจากกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นแล้ว ต้องมีการบริหารจัดการกันในกลุ่มเป็นหลัก เพราะจะทำให้ทราบว่ากลุ่มนั้นมีรูปแบบการทำงาน ของกลุ่มเป็นอย่างไร แม้จะเป็นกลุ่มเล็กที่เกิดขึ้นในชุมชนตำบลก็ตาม ต้องมีการบริหารจัดการ ของกลุ่มผลการศึกษาวิจัยพบว่า การจัดการของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบงได้ดังต่อไปนี้

ก. โครงสร้างของกลุ่ม

โครงสร้างคณะกรรมการบริหารกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบง มีลักษณะดังนี้ คือ มีประธานกลุ่ม 1 คน รองประธานกลุ่ม 1 คน เลขานุการ 1 คน เภรัญญิก 1 คน ประชาสัมพันธ์ 1 คน ที่เหลือเป็นสมาชิก 8 คน การเกิดขึ้นเองของโครงสร้างคณะกรรมการบริหารนี้ เกิดจากคำแนะนำของเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้โครงสร้างนี้ ดำเนินกิจกรรมของกลุ่มได้ง่าย โดยโครงสร้างจะเป็นสิ่งที่จะกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้ว่าประธานกลุ่ม มีหน้าที่เป็นประธานในการประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน วางแผนโครงการและกิจกรรม ของกลุ่ม รองประธานมีหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมเมื่อได้รับมอบหมายจากประธาน หรือในกรณีที่ประธานไม่อยู่ และจัดเตรียมสถานที่ประชุม ประสานงานกับประธานและ คณะกรรมการกลุ่ม เลขานุการมีหน้าที่จดบันทึกการประชุม เภรัญญิกมีหน้าที่เก็บรักษาเงินในบัญชี และการเรียกเก็บเงินจากสมาชิกที่มีการทำกิจกรรม การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย ประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ประสานงานกับคณะกรรมการและสมาชิกทุกครั้งที่มีการทำกิจกรรมของกลุ่ม การประชุม การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ สมาชิกทุกคนมีหน้าที่จัดจำหน่ายสินค้า จดบันทึกรายการที่ลูกค้าสั่งซื้อ จัดซื้อ

วัตถุประสงค์เพื่อทำน้ำตาลแว่นสลับกันไปอย่างไรก็ตามโครงสร้างแบบนี้ไม่ได้นำมาใช้ในการปฏิบัติ เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องศักยภาพของสมาชิกกลุ่ม ดังนั้นกลุ่มจึงไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ได้ตายตัวหรือแน่นอนในความเป็นจริง

ในโครงสร้างนี้ เป็นการทำกิจกรรมของกลุ่มที่เกิดขึ้นจริงในทางปฏิบัติ ที่ได้จากการศึกษาวิจัยพบว่า กลุ่มมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ไว้ดังต่อไปนี้

นางสุนีย์ ชัยโชติ เป็นประธานกลุ่ม ทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานภายนอก ที่เข้ามาติดต่อ จัดจำหน่ายสินค้าโดยไปส่งตามร้านค้าที่รับซื้อสินค้าของกลุ่มในชุมชน และช่วยกลุ่ม ทำหน้าที่ในการผลิต

นางศรีนวล ทับทิมไทย เป็นรองประธานกลุ่ม ทำหน้าที่ประสานงาน กับหน่วยงานภายนอกที่ได้รับมอบหมายจากประธานกลุ่ม จัดซื้อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต โดยสั่งซื้อจากตลาดภายนอกชุมชน ช่วยกลุ่มทำหน้าที่ในการผลิต และทำหน้าที่แทนประธาน หากประธานติดธุระหรือไม่มีมากลุ่ม

นางสาวสมจิต ศรีประสม ทำการจดบันทึกข้อมูลทางการเงินและบัญชี ช่วยกลุ่มทำหน้าที่ในการผลิต

นางยุพิน นมะเส ทำหน้าที่เก็บรักษาเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่มจัดจำหน่าย สินค้า โดยไปส่งตามร้านค้าที่รับซื้อสินค้าของกลุ่มในชุมชน และช่วยกลุ่มทำหน้าที่ในการผลิต

สมาชิกคนอื่นที่เหลือ ทำหน้าที่ในการผลิตและช่วยกลุ่มตามประธานสั่งการ

ข. ลักษณะของผู้นำ

ผู้นำตามธรรมชาติและผู้นำโดยตำแหน่ง คือ นางสุนีย์ ชัยโชติ ทำหน้าที่ ประธานกลุ่มหรือผู้นำกลุ่ม เนื่องจากเป็นผู้มีประสบการณ์การทำงานและประสบการณ์ชีวิตมานาน เป็นผู้อาวุโสที่สมาชิกให้ความเคารพ คอยช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มโดยเป็นที่ปรึกษาประสานงาน กับหน่วยงานภายนอก มีความสามารถในการจัดการกลุ่มได้ จึงทำหน้าที่การบริหารจัดการทุกเรื่อง ของกลุ่มน้ำตาลแว่นนี้

ค. ลักษณะของสมาชิก

ลักษณะโดยทั่วไปมีสมาชิกกลุ่มทั้งหมด 13 คน เป็นเพศหญิงหมด มีอายุ ระหว่าง 40-67 ปี ซึ่งสมาชิกทุกคนมีส่วนสำคัญไม่น้อยกว่ากัน เพราะสามารถร่วมดำเนินกิจกรรม ของกลุ่มมาด้วยกันนานนับเป็นเวลากว่า 10 ปีแล้ว

ง. ลักษณะการมีส่วนร่วม

สมาชิกส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมร่วมกันสูงและ สม่่าเสมอ เพราะว่าเป็นช่องทางหนึ่งที่สมาชิกจะมีรายได้ช่วยเหลือครอบครัวและมีผลประโยชน์

เรื่องผลกำไร ปันผลกันทำให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตลอด ในช่วงที่มีลูกค้าสั่งสินค้าเข้ามามากหรือช่วงเวลาที่เข้าสู่ฤดูฝน น้ำตาลแวนจะขายดีต้องเพิ่มปริมาณการผลิต เพราะคนจะซื้อไปกักตุนไว้มาก

จ. กฎระเบียบของกลุ่ม

เป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม กฎระเบียบเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับการทำงานร่วมกันของกลุ่ม สมาชิกกลุ่มต้องปฏิบัติตาม ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยเห็นว่ากลุ่มมีกฎระเบียบที่ร่วมกันระหว่างที่เป็นแบบลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ดังจะแยกให้ดังนี้

ก) การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม กลุ่มเปิดโอกาสให้คนทั่วไปในชุมชนสมัครเป็นสมาชิกได้ตามกฎระเบียบที่กำหนด

ข) การทำหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม กลุ่มมีการประชุมหาข้อตกลงในการทำหน้าที การผลิตน้ำตาลแวน การติดต่อส่งน้ำตาลแวน การติดต่อซื้อวัสดุอุปกรณ์ และที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินกิจกรรมทุกอย่างของกลุ่มน้ำตาลแวนตำบลท่านบ

ค) ช่วงเวลาการทำกิจกรรมของกลุ่ม ในเวลาที่มาทำการผลิต สมาชิกตกลงกันเองว่า หากใครเสร็จกิจทางบ้านก็เริ่มมาได้เลยตั้งแต่เวลา 07.00 น. เป็นต้นไปจนเสร็จกระบวนการผลิตเวลาประมาณไม่เกิน 17.00 น. ช่วงเวลาการทำกิจกรรมมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามที่สมาชิกเห็นสมควร เช่น กลุ่มได้รับการสั่งของจากลูกค้าเพิ่ม สมาชิกต้องเตรียมตัวให้พร้อม เพื่อผลิตให้ทันความต้องการของลูกค้า เป็นต้น

ง) สมาชิกทุกคนต้องฝากเงินออมเดือนละ 100 บาท เพื่อไว้เป็นทุนกองกลาง หรือเก็บออมคืนสิ้นปีของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแวนตำบลท่านบ

จ) เข้าร่วมประชุมกลุ่มเดือนละ 1 ครั้ง ในวันที่ 1-5 ของทุกเดือน

ฉ) มีค่าตอบแทนให้ในการดำเนินการเป็นรายเดือน และมีการปันผลกำไร 3 เดือนต่อครั้ง แบ่งเป็นเงินปันผลให้สมาชิกดำเนินการกิจกรรมกลุ่มร้อยละ 80 เข้ากองกลาง เป็นทุนหมุนเวียนร้อยละ 10 กิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ร้อยละ 10

ช) สมาชิกที่ไม่มาร่วมทำกิจกรรม จะไม่ปันผลกำไรให้ถึงกำหนด

ฉ. การจัดสวัสดิการ

กลุ่มอาชีพน้ำตาลแวนตำบลท่านบถึงจะไม่มีกฎระเบียบ ที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร แต่สมาชิกกลุ่มได้มีข้อตกลงร่วมกันในกลุ่มว่า จะจัดสรรเงินรายได้ร้อยละ 1 เป็นเงินกองกลาง เพื่อเป็นสวัสดิการช่วยเหลือทางด้านการเงินแก่สมาชิก กรณีเจ็บป่วยไม่มีเงิน

คำรักษาพยาบาลให้สมาชิกกู้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย ชื่อวัตถุประสงค์ที่เสียหายจากการใช้งานในกลุ่ม (สุนีย์ ชัยโชติ สัมภาษณ์ วันที่ 11 มิถุนายน 2551)

สรุปว่าการจัดการของกลุ่ม มีการบริหารจัดการตามโครงสร้างกลุ่มเป็นแบบไม่เป็นทางการ กลุ่มมีผู้นำคือประธานกลุ่มและเป็นได้ทั้งเป็นผู้นำตามธรรมชาติที่มีความเสียสละ มีรองประธานเป็นผู้เป็นบริหารจัดการกลุ่มที่สำคัญลงไปจากประธานกลุ่ม และสมาชิกที่มีหน้าที่ที่ตัวเองทำกันอยู่ รวมถึงสมาชิกกลุ่มทุกคนสามารถไว้วางใจให้จัดทำการเงินและบัญชีของกลุ่มสามารถแทนกันได้ และการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มได้ด้วยดีมาเหมือนครอบครัวเดียวกัน นางศรีนวล ทับทิมไทย รองประธานกลุ่มได้ให้ข้อมูลว่า

“...การรวมกลุ่มกันทำน้ำตาลแว่นนั้น เพื่อต้องให้รู้ว่าคนไหนทำอะไร แต่ว่าจริง ๆ คนเดียวก็ทำหมดคือแบบว่าก็ช่วยเหมือนกัน แล้วใครจะทำแบบว่ากลุ่มเรามันยังมีคนที่รู้หนังสือไม่กี่คน พอมีคนทีรู้หนังสือเค้าไปทำงาน โรงงานกันหมด ทีเหลือก็รุ่นใหญ่ (อายุมาก) เร็วแรงพออยู่ได้ไปวันวัน (พอจะทำได้ในแต่ละวัน) ขับรถมาทำน้ำตาลแว่น ไม่ใช่จะขับเป็น ต้องเดินเอา น้ำแฉัดดูจริง (น้ำสงสารจริง) แต่เราทุกคนก็สู้อยู่แล้ว ไม่ถอยหรอก...”

ศรีนวล ทับทิมไทย (รองประธานกลุ่ม) ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์
ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลทำนบ
วันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2551

(2) การจัดการด้านการเงินและบัญชี

กลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลทำนบเป็นกลุ่มที่มีการจัดการทางการเงินและบัญชี โดยได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่จากองค์การบริหารส่วนตำบลทำนบ และกลุ่มมีการจัดการทางการเงินและบัญชีของกลุ่มเองซึ่งมีลักษณะดังนี้

ก. **ด้านการเงิน** กลุ่มมีการจัดด้านการเงินหรือทุนในการผลิต เริ่มแรกกลุ่มได้จากการระดมทุนจากการลงหุ้นของสมาชิก 13 คน คนละ 1,000 บาท รวมเป็นเงิน 13,000 บาท เพื่อซื้อวัตถุดิบและอุปกรณ์ที่จะใช้ในการผลิตน้ำตาลแว่น ในเงินทุนหมุนเวียนการผลิตกลุ่มแรก ๆ ได้ใช้เงินออมที่เก็บจากสมาชิกเดือนละ 100 บาท มาเป็นเงินทุนหมุนเวียน แล้วต่อมากลุ่มนำเงินกำไรที่ได้มาไว้ 1 ส่วน ซึ่งกลุ่มเรียกเงินนี้ว่าเงินกองกลาง เพื่อมาใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนด้วย โรงเรือนในการผลิตก็เป็นของประธานกลุ่ม ซึ่งที่บ้านมีบริเวณกว้างและเคยเป็นโรงทำน้ำตาลแว่นมาก่อนแล้วด้วย เงินออมทรัพย์ของกลุ่มเงินจากสมาชิกเพื่อฝากออมทรัพย์คนละ 100 บาทต่อเดือน สถานะทางการเงินของกลุ่ม กลุ่มมีสถานะทางการเงินที่ได้จากรายได้ในแต่ละวันประมาณ 3,000-3,500

บาท เมื่อหักค่าใช้จ่าย เช่น ค่าวัตถุดิบประมาณ 2,000 บาท ค่าตอบแทนสมาชิกกลุ่ม (ประมาณรวมมาทำต่อวัน 1,000 บาทต่อสมาชิกมาทำทั้งหมด) เฉลี่ยสมาชิกที่มาทำน้ำตาลแว่น 6-13 คนแล้วได้คนละประมาณ 167-180 บาท ตามลำดับสมาชิกที่มา กลุ่มมีกำไรวันละประมาณไม่เกิน 500 บาทต่อวันหรือประมาณไม่เกิน 15,000 บาทต่อเดือน การเปิดบัญชีธนาคารกลุ่ม ได้เปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ (ใช้สมุดคู่ฝาก) โดยใช้ชื่อผู้เปิดบัญชี จำนวน 3 คน ลงผู้มีอำนาจเบิกจ่าย 2 ใน 3 คน ในการใช้จ่ายแต่ละครั้ง เป็นต้น

ข. ด้านบัญชี บัญชีเป็นสิ่งที่แสดงรายการทางการเงิน เป็นการควบคุมการเงิน เพื่อประกันความซื่อสัตย์ ความโปร่งใส ระบบบัญชีจะประกอบด้วย บัญชีเงินสดรับ-จ่ายรายวัน บัญชีแยกประเภท บัญชีเจ้าหนี้ บัญชีลูกหนี้ บัญชีทรัพย์สิน เป็นต้น ขึ้นอยู่กับความต้องการใช้งาน แต่เนื่องจากกลุ่มไม่มีระบบการทำบัญชีที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีเพียงการบันทึกข้อมูล ที่แสดงรายรับ-รายจ่ายของกลุ่ม ซึ่งมี 3 ลักษณะ คือ การจดบันทึกรายจ่ายในการซื้อวัตถุดิบ การจดบันทึก รายรับ-รายจ่าย การสั่งซื้อ การจดบันทึกที่รายได้และการจ่ายเงินให้แก่สมาชิก ซึ่งมีลักษณะ ดังตาราง ที่ 1 ในการบันทึกการทำบัญชีการซื้อวัตถุดิบในการทำน้ำตาลแว่นดังแสดงนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงตัวอย่างบัญชีการจดบันทึกการซื้อวัตถุดิบในการทำน้ำตาลแว่น

วันเดือนปี	รายการ	จำนวน	หน่วย	เงิน
1 พ.ย. 51	น้ำตาลโตนด	30 ปีบ	600 บาท	18,000 บาท
	น้ำตาลทราย	30 กระสอบ	950 บาท	28,500 บาท
	แปะแซ	14 ปีบ	400 บาท	5,600 บาท
	แว่น	130 ปีบ	5 บาท	650 บาท
	ถุงพลาสติก	13 กิโลกรัม	55 บาท	715 บาท
	ถุงกระดาษ	143 ถุง	1.60 บาท	228.80 บาท
	น้ำมันพืช	4 กิโลกรัม	29 บาท	116 บาท
	ยาง	6 ซีด	7 บาท	42 บาท
	ฟืน	1 ชูตเล็ก	440 บาท	440 บาท
	รวม			54,291.80 บาท

ที่มา: ยูพิน นมะเส สัมภาษณ์ วันที่ 11 มิถุนายน 2551

จากตัวอย่างในตารางที่ 1 แสดงความหมายของการจัดบันทึกได้ว่า ในเดือนหนึ่งจะใช้ วัตถุดิบในการทำน้ำตาลแว่น คือ ใช้น้ำตาลโตนด (น้ำตาลโตนดเหลวที่มีการเกี่ยวจากน้ำตาลสด) จำนวน 30 ปี๊บ ปี๊บละ 600 บาท รวมราคา 18,000 บาท ใช้น้ำตาลทรายจำนวน 30 กระสอบ กระสอบละ 950 บาท รวมราคา 28,500 บาท ใช้เป๊ะแซ่จำนวน 14 ปี๊บ ปี๊บละ 400 บาท ราคารวม 5,600 บาท ใช้แว่น (แว่นหมายถึงแบบหรือบล็อกที่เอาไว้สำหรับรองรับน้ำตาลแว่นให้เป็นวงกลม ทำจากไบอลาน) จำนวน 130 ปี๊บ ปี๊บละ 5 บาท รวมราคา 650 บาท ใช้ถุงพลาสติก (ถุงใส่แกงสีใซ ขนาดใหญ่) จำนวน 13 กิโลกรัม กิโลกรัมละ 55 บาท รวมราคา 715 บาท ใช้ถุงกระดาษ (ถุงกระดาษ หมายถึง ถุงกระดาษสีน้ำตาลหนา ให้นึกถึงถุงกระดาษที่ใช้ห่อถ่านหุงต้มหรือกระดาษห่อของขงัว ขนาดใหญ่) จำนวน 143 ถุง ถุงละ 1.60 บาท รวมราคา 228.80 บาท ใช้น้ำมันพืช (น้ำมันที่ใช้สำหรับ ทำอาหาร) จำนวน 4 กิโลกรัม กิโลกรัมละ 29 บาท รวมราคา 116 บาท ใช้อย่าง (ยางเส้นใหญ่หรือ เส้นเล็กก็ได้ใช้ผูกถุงพลาสติกหรือถึงกระดาษ) จำนวน 6 ซีด ซีดละ 7 บาท รวมราคา 42 บาท ใช้ฟืน (ฟืนซุดเล็กในที่นี้หมายถึงฟืนที่ใช้ก่อไฟทำน้ำตาลแว่น จะสั่งซื้อเป็นรถกระบะคือจะบรรทุกไม้ฟืน ที่เป็นเชื้อเพลิงเต็มคันรถกระบะ 1 คัน หากเป็นซุดกลางหรือใหญ่ก็เป็นรถหกล้อหรือสิบล้อ ตามลำดับ ราคาที่เพิ่มขึ้นตามปริมาณและขนาดด้วย) 1 ซุดเล็ก ซุดละ 440 บาท รวมราคา 440 บาท รวมราคาที่ต้องใช้เงินซื้อวัตถุดิบในแต่ละเดือนทั้งหมดเป็นจำนวนเงิน 54,291.80 บาท

จากข้อมูลที่จัดบันทึกรายจ่ายในการซื้อวัตถุดิบ ทางกลุ่มมีการจัดบันทึกทุกครั้ง ที่ทำการซื้อวัตถุดิบ เพื่อนำมาคิดหักค่าใช้จ่ายในการผลิตน้ำตาลแว่นในแต่ละวัน หากไม่มีการบันทึก กลุ่มจะไม่สามารถรู้ค่าใช้จ่ายในการซื้อวัตถุดิบได้ เนื่องจากกลุ่มสั่งซื้อวัตถุดิบครั้งละจำนวนมาก แต่การใช้ในแต่ละวันต้องแบ่งส่วน กลุ่มจึงคิดเฉลี่ยวัตถุดิบที่ใช้ในแต่ละวัน ทำให้สามารถรู้ ค่าใช้จ่ายต่อวันได้

ในข้อมูลที่จัดบันทึกรายรับ-รายจ่ายการสั่งซื้อของกลุ่ม ทำให้สามารถแบ่งข้อมูลของกลุ่ม ได้เป็น 1) รายชื่อสมาชิก ที่มาทำกิจกรรมต่อวัน 2) จำนวนผลผลิตที่ได้ต่อวัน 3) รายชื่อลูกค้าและ จำนวนผลผลิตที่ลูกค้าสั่งต่อวัน 4) รายรับ รายจ่าย ต่อวัน 5) ผลกำไรที่แบ่งให้สมาชิก ที่ดำเนินกิจกรรมต่อวัน 6) เงินกองกลางที่ได้รับต่อวัน ข้อมูลที่กลุ่มได้มาจากการจัดบันทึก เพื่อแสดงให้กลุ่มทราบถึงรายรับ-รายจ่ายที่ได้จาก การผลิตในแต่ละวัน จำนวนสมาชิกที่มาทำการผลิต ในแต่ละวันจำนวนลูกค้าและจำนวนผลผลิตที่ลูกค้าต้องการ เมื่อมีการจัดบันทึกข้อมูล เป็นหลักฐานทำให้กลุ่มสามารถทำกิจกรรมได้โปร่งใส ตรงไปตรงมา และเป็นธรรมในกลุ่ม อาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบได้เหนียวแน่น

ลักษณะสุดท้ายการจัดบันทึกรายได้และการจ่ายเงินให้แก่สมาชิก จากข้อมูลที่จัดบันทึก รายได้และการจ่ายเงินให้แก่สมาชิกทำให้ทราบว่าสมาชิกมีส่วนร่วม ในการดำเนินกิจกรรม

มากหรือน้อยในแต่ละเดือน รายได้ที่สมาชิกได้รับต่อวันต่อเดือน รายจ่ายที่สมาชิกได้เบิกไปแล้ว และเงินคงเหลือในแต่ละเดือน ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ใช้ความจำ กลุ่มจึงต้องบันทึกข้อมูลของสมาชิกที่ร่วมกิจกรรมทุกคน ทุกวัน เพื่อตรวจสอบยืนยันต่อสมาชิกในกลุ่ม (ยุพิน นະมาเส สัมภาษณ์ วันที่ 11 มิถุนายน 2551)

สรุปผลการศึกษาวิจัยพบว่า การจัดการทางการเงินและบัญชีของกลุ่มโดยเฉพาะการทำบัญชีไม่ได้เป็นไปตามหลักวิชาการ ไม่มีระบบบัญชีตามมาตรฐาน แต่กลุ่มมีความพยายามในการจดบันทึกทางบัญชีทั้งที่ทำบัญชีไม่เป็น กลุ่มได้มีการจดบันทึกข้อมูลลงในสมุดเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารธุรกิจ เพื่อคิดกำไร-ขาดทุนและเพื่อเป็นหลักฐานในการทำงานว่ามีความโปร่งใส เคยมีองค์กรจากภายนอกเสนอเข้ามาจัดการฝึกอบรมการพัฒนาบัญชีระดับหมู่บ้านให้กับกลุ่มแต่ทางกลุ่มไม่ได้ตอบรับข้อเสนอดังกล่าว เพราะสมาชิกในกลุ่มส่วนใหญ่มีความรู้หนังสือมากเท่าที่ควร ซึ่งการทำบัญชีอาจต้องมีทักษะเฉพาะ กลุ่มมีความเห็นว่า การจดบันทึกข้อมูลที่ทำอยู่เพียงพอต่อความต้องการใช้งานแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่ต้องมาฝึกอบรม มาจัดทำระบบบัญชีให้ยุ่งยาก และถ้าสมาชิกเข้ารับการฝึกอบรมต้องใช้เวลาในการเข้าร่วมนานหากมีลูกค้ำตั้งน้ำตาแล้วนเพิ่มก็จะผลิตไม่ทัน อาจเกิดปัญหาด้านการผลิตได้สมาชิกกลุ่มเห็นร่วมกันว่าเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ไม่ได้เป็นกลุ่มธุรกิจที่มีกิจการขนาดใหญ่ การจดบันทึกข้อมูลของกลุ่มที่ทำอยู่นี้ดีแล้ว เพราะใช้การจดบันทึกในลักษณะนี้มานานกว่า 10 ปีแล้ว ยังไม่พบปัญหาใด อย่างไรก็ตามเลขและเหรียญถูกเป็นคนจดบันทึกข้อมูลของกลุ่มร่วมกันช่วยกันทำ โดยใช้วิธีการของตัวเองยากที่คนอื่นจะเข้าใจ ซึ่งนางสาวสมจิต ศรีประสม เลขากลุ่มและนางยุพิน นະมาเส เหรียญถูก ได้ให้ข้อมูลในทำนองเดียวกันว่า

“...ก็ไม่มีรู้จดบัญชีถูกหรือก ทำอยู่พื่อนี้ (อย่างนี้) มานาน อาศัยเข้าใจกันเองแล
ไม่จำเป็นต้องอะไร ก็ไม่ใช่วิชาการแรง ไม่เข้าใจหรือกเราไม่ใช่ได้เรียนมาสูงทีละ..”

สมจิต ศรีประสมและยุพิน นະมาเส ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์
ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มของกลุ่มอาชีพน้ำตาล้วนตำบลท่านบ
วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

(3) การจัดการด้านการผลิต

ในการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมผลิตให้ได้ตรงตามความต้องการของลูกค้า ทางกลุ่มต้องมีความเข้าใจลูกค้าเป็นอย่างดี จึงจะทำให้กลุ่มสามารถผลิตสินค้าออกจำหน่าย และการจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสามัคคีกัน จะทำให้สมาชิกช่วยกันผลิตสินค้าให้ได้คุณภาพ จากการศึกษาวิจัยพบว่ากลุ่มมีการจัดการด้านการผลิต มีดังนี้

ก. **ลักษณะผลผลิต** ผลผลิตของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบอง คือ น้ำตาลแว่นที่มีการแปรรูป ในการทำอาหารหวานทุกชนิดที่ค้อง หรือใช้ในการประกอบอาหาร หรือปรุงแต่งอาหาร เพื่อเพิ่มรสชาติในการรับประทานได้

ข. **การผลิต** ในกลุ่มมีวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการผลิตได้แก่ น้ำตาลโตนด น้ำตาลทราย แป๊ะแซ แวนวงกลมจากโบราณ ถุงพลาสติกใส ถุงกระดาษสีน้ำตาล น้ำมันพืช ยางเส้นวงใหญ่ ไม้ฟัน และอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตได้แก่ เตาเคี้ยวน้ำตาลแว่น กระทะ ไม้พายใหญ่ หม้อพักน้ำตาลแว่น ให้แห้ง หม้อใหญ่ใช้พักน้ำตาลแว่นจากการลำเลียงจากการเคี้ยวเสร็จแล้ว ถังเก็บกรองน้ำตาลโตนด กระด้งไม้ไผ่สี่เหลี่ยม ตาชั่งกิโล ซ้อนตักน้ำตาลขนาดใหญ่ ซ้อนตักข้าว ในการจัดหาปัจจัยการผลิต มีวัตถุประสงค์กลุ่มจัดหา โดยการสั่งซื้อมาจากตลาดภายนอก ส่วนการจัดหาอุปกรณ์ของกลุ่ม ได้จัดซื้อเพิ่มเติมบ้างจากตลาดภายนอก และบ้างส่วนของสมาชิกกลุ่มน้ำตาลแว่นมีอยู่แล้ว นำมาใช้ร่วมกันเพื่อลดต้นทุน

ค. **กระบวนการผลิต** ในการผลิตน้ำตาลแว่นของตำบลท่าบองจะมีขั้นตอนดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 เริ่มจากตักน้ำผึ้ง (น้ำตาลโตนดสดที่เคี้ยวมาขาย) จากตุ่มหรือถังเก็บกรองใส่กระทะตั้งไฟเคี้ยวประมาณ 15 นาทีหรือแล้วแต่ไฟที่ร้อนในกระทะให้มีความเหนียวหรือเริ่มขึ้นในน้ำตาลโตนด ใช้ไม้กวนซึ่งทำจากเหล็กมีด้ามยาว

ขั้นตอนที่ 2 นำส่วนผสมอื่นลงไปได้แก่ น้ำตาลทราย แป๊ะแซ น้ำมันพืช ตามลำดับ ใส่ลงกระทะกวนประมาณ 30 นาทีหรือแล้วแต่ไฟจะลุกมากน้อยจากการใส่ฟันในเตา เคี้ยวจนเห็นว่าน้ำผึ้งเป็นสีน้ำตาลเข้มและเหนียว

ขั้นตอนที่ 3 จากการเคี้ยวที่ได้ที่หรือเสร็จแล้ว ลำเลียงพักในหม้อพักใหญ่รอให้แห้งหรือเย็นลง แล้วตักน้ำตาลหยอดลงในแว่นที่เตรียมไว้ สักครู่ น้ำตาลจะแห้งเองโดยธรรมชาติ

ขั้นตอนที่ 4 นำน้ำตาลแว่นที่แห้งหรือเย็นลงแล้วจัดลงใส่ถุงพลาสติกใสให้เป็นระเบียบ แล้วชั่งกิโลตามต้องการของลูกค้าที่มาสั่ง หรือลูกค้าที่ส่งประจำของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น

ขั้นตอนที่ 5 นำถุงพลาสติกใสมาบรรจุใส่ถุงกระดาษสีน้ำตาลอีกครั้งหนึ่ง เพื่อป้องกันการถลอก หรือถูกขีด หรือมีอากาศเข้าไปในถุงพลาสติกได้

ขั้นตอนที่ 6 ใช้ยางเส้นใหญ่มัดปากถุงกระดาษสีน้ำตาลให้แน่นหนา เพื่อไม่ให้น้ำตาลแว่นที่จัดเรียงกันในถุงพลาสติกเคลื่อนที่ หรือแตกกระจัดกระจายก่อนถึงผู้ซื้อน้ำตาลแว่นได้

ขั้นตอนที่ 7 นำน้ำตาลแว่นที่ใส่ถุงมัดยางเรียบร้อยมานับใส่ไว้ในสต็อกในโรงเรือนเพื่อเตรียมที่จะส่งให้แก่ลูกค้าต่อไป

ขั้นตอนที่ 8 เตรียมวัตถุดิบที่ใช้ทำน้ำตาลแว่นในวันต่อไป

ขั้นตอนที่ 9 เก็บวัสดุและทำความสะอาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม
การทำน้ำตาลแว่นตำบลทำนบ

ขั้นตอนที่ 10 จัดจำหน่ายน้ำตาลแว่นไปส่งตามร้านค้าที่รับซื้อสินค้า หรือตั้ง
หรือมารับเองที่กลุ่มของกลุ่มน้ำตาลแว่นตำบลทำนบ

ในขั้นตอนการผลิตน้ำตาลแว่นตำบลทำนบทั้งหมดจะใช้เวลาประมาณไม่เกิน 7 ชั่วโมงต่อวัน
หรือแล้วแต่สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมร่วมกัน หากมากันหลายคนเวลาที่ใช้อาจจะเร็วกว่าเวลาที่ประมาณไว้
หรืออาจจะยืดออกไป หากสมาชิกกลุ่มมาทำน้ำตาลแว่นกันน้อยก็ได้

ขั้นตอนการผลิตน้ำตาลแว่นจะแสดงตามภาพที่ผู้ศึกษาวิจัย ไปลงเก็บข้อมูลจากกลุ่มอาชีพ
น้ำตาลแว่นตำบลทำนบได้ด้วยภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 5 แสดงการเตรียมแวนและวัสดุการทำน้ำตาลแว่น ภาพที่ 6 แสดงการเตรียมอุปกรณ์ทำน้ำตาลแว่น

ภาพที่ 7 แสดงการนำส่วนผสมลงกระทะเพื่อผลิต ภาพที่ 8 แสดงน้ำตาลแว่นที่ผสมเข้ากัน เคี้ยวจนเหนียว

ภาพที่ 9 แสดงการลำเลียงน้ำตาลแว่นที่เคี่ยวเสร็จ

ภาพที่ 10 แสดงน้ำตาลแว่นที่มาพักในหม้อพักใหญ่รอแห้ง

ภาพที่ 11 แสดงการหยอดน้ำผึ้งลงแว่นเป็นน้ำตาลแว่น

ภาพที่ 12 แสดงน้ำตาลแว่นที่อยู่ในกระดิ่งสี่เหลี่ยม

ภาพที่ 13 แสดงการบรรจุลงถุงแล้วเตรียมชั่งปริมาณ

ภาพที่ 14 แสดงเครื่องชั่งน้ำตาลแว่น สมุดคุมน้ำหนัก

ภาพที่ 15 แสดงการใส่ถุงพลาสติกและยางรัดปากถุง

ภาพที่ 16 แสดงการบรรจุลงในกระดวยสีน้ำตาล

ภาพที่ 17 แสดงการบรรจุภัณฑ์ที่สมบูรณ์เก็บไว้สต็อก

ภาพที่ 18 แสดงเก็บล้างทำความสะอาดอุปกรณ์การผลิต

สรุปผลการศึกษาวิจัยพบว่า ในขั้นตอนการผลิตที่สำคัญคือ การที่สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมกันดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลทำนบ และกลุ่มมีสูตรในส่วนผสมที่ลงตัวทำให้มีรสชาติอร่อย น่ารักประทาน ลูกค้าประทับใจเป็นที่ต้องการของลูกค้า สูตรการผสมในการทำน้ำตาลแว่นเป็นความลับของกลุ่มที่ไม่บอกใครแต่มาศึกษาได้

ง. สถานที่ทำการผลิต ได้ใช้สถานที่ทำการผลิตเป็น โรงเรือนทำน้ำตาลแว่นของ
 ปรชชนกลุ่มมาตั้งแต่เริ่มทำกลุ่มกัน ในโรงเรือนภายในจะมีหลังคากันฝน และไม่มีปัญหา
 ในเรื่องฝุ่นละออง ซึ่งลักษณะโรงเรือนดังจะแสดงภาพดังนี้

ภาพที่ 19 แสดงโรงเรือนของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลทำนบ

เห็นได้ว่ากลุ่มมีความพยายามในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มสูงมาก ไม่ล้มเลิกกลุ่มง่าย ๆ หากมีปัญหาใดทางกลุ่มก็มีความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรคในการทำงาน สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา การมีโรงเรือนของกลุ่มที่ไม่ต้องลงทุนสร้างทำให้การทำกิจกรรมของกลุ่มดีขึ้น เพราะลดต้นทุนและภาระที่จะผ่อนหนี้หากมีการหยิบยืมมาสร้างโรงเรือน และในโรงเรือนสะดวกและง่ายต่อการจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้หลังจากทำการผลิตแล้ว

สรุปผลการจัดการด้านการผลิต ได้ว่ากลุ่มน้ำตาลแว่นนี้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมกันในทุกขั้นตอนของการผลิต และมีทักษะความสามารถเฉพาะบุคคลเท่านั้น ซึ่งไม่ใช่ทุกคนจะสามารถทำได้ กลุ่มที่ทำการผลิตเป็นของกลุ่มเอง ทำให้สะดวกต่อการทำกิจกรรมไม่ต้องวุ่นวายเดือนร้อนใคร และไม่เหมือนกลุ่มอาชีพที่อื่น ๆ ที่ต้องรอการช่วยเหลือและรอคอยทุนสนับสนุน การควบคุมคุณภาพของน้ำตาลแว่นของกลุ่ม จะมีการติดตามผลจากลูกค้าอย่างต่อเนื่อง โดยการสอบถามลูกค้าที่เชื่อว่า มีรสชาติเป็นอย่างไร พอใจหรือไม่ แล้วกลับมาบอกเล่าให้สมาชิกในกลุ่มฟัง เพื่อนำมาปรับปรุงให้ผลผลิตของกลุ่มมีคุณภาพจนเป็นที่ยอมรับขึ้นมาได้ดียิ่งขึ้น

(4) การจัดการด้านการตลาด

ในการตลาดเป็นกิจกรรมทางธุรกิจ ที่นำผลผลิตจากแหล่งผู้ผลิตไปสู่ลูกค้า ส่วนการจัดการด้านการตลาด เป็นกระบวนการวางแผนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ การตั้งราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการขาย เพื่อสนองความต้องการของลูกค้าให้ลูกค้าพึงพอใจและบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มเพื่อให้ผลกำไรตอบแทนแก่สมาชิก กลุ่มได้ดำเนินการหาตลาดโดยการติดต่อร้านค้า

ตลาดภายในชุมชนเพื่อจำหน่ายผลผลิต จากการศึกษาวิจัยพบว่า กลุ่มมีการจัดการด้านการตลาดได้ดังนี้

ก. **ผลิตภัณฑ์** กลุ่มมีผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม คือ น้ำตาลแว่น เพราะสามารถทำรายได้ให้แก่สมาชิกทุกคนในกลุ่ม และเป็นที่ยอมรับ โภคของลูกค้า จำนวนผลผลิตรวมที่ได้ต่อวันจะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับจำนวนที่ลูกค้าสั่งเพิ่มเพื่อทำกิจกรรมทางสังคมด้วยอีกทางหนึ่ง เช่น งานบุญ งานแต่งงาน งานศพ งานขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น และหากไม่มีกิจกรรมของสังคมก็มีลูกค้าประจำที่ผลิตส่งอยู่แล้วในปัจจุบัน

ข. **การตั้งราคา** ในกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบได้จำหน่ายผลผลิตในราคาที่ต่ำกว่าท้องตลาดน้อยเพราะต้องการขยายการตลาดเพิ่มด้วย ซึ่งอาจจะได้กำไรไม่มากก็ตาม

ค. **สถานที่จำหน่าย** กลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบได้จำหน่ายในร้านค้าของชุมชนจำนวน 10 ร้านค้า และจำหน่ายให้ลูกค้าที่สั่งซื้อโดยตรงจากกลุ่ม การส่งจำหน่ายตามร้านค้าจะหมุนเวียนกันไปทุกสองหรือสามวัน หรือบางร้านที่สั่งมากอาจจะส่ง 7-15 วันต่อครั้ง ทำให้กลุ่มสามารถส่งน้ำตาลแว่นตำบลท่านบตามร้านค้าได้ทุกวันและมีเวลาในการดำเนินการผลิตน้ำตาลแว่นได้อย่างต่อเนื่องในกลุ่ม (สุนีย์ ชัยโชติ และศรีนวล ทับทิมไทย สัมภาษณ์ วันที่ 23 กรกฎาคม 2551)

ง. **การส่งเสริมการขาย** จากการหาช่องทางการจำหน่ายได้แล้วในกลุ่มได้มีการประชาสัมพันธ์ โดยสมาชิกกลุ่มทุกคนช่วยกันบอกกล่าวให้ลูกค้าในชุมชนได้ซื้อน้ำตาลแว่น โดยเริ่มจากเพื่อนบ้านของสมาชิกที่อาศัยอยู่ใกล้กัน ซึ่งสามารถซื้อจากสมาชิกได้โดยตรงไม่ต้องไปซื้อจากร้านค้าซึ่งประหยัดค่าใช้จ่ายไปอีก 1-2 บาท เพราะถ้าซื้อจากกลุ่มโดยตรงราคาย่อมถูกกว่าอยู่แล้ว ลูกค้าหลายคนจึงเลือกซื้อจากสมาชิกของกลุ่ม สำหรับการส่งให้แก่ร้านค้ากลุ่มให้ร้านขายน้ำตาลแว่นให้เกือบหมดก่อน แล้วค่อยเก็บเงินภายหลังซึ่งร้านค้าตอบรับเงื่อนไขดังกล่าว พอขายหมดร้านค้าโทรสั่งซื้อจากกลุ่ม เมื่อกลุ่มไปส่งน้ำตาลแว่นรอบใหม่แล้วเก็บเงินของที่ส่งรอบเก่าที่ร้านได้ขายไปแล้วบางส่วนหรือที่ขายหมดไปแล้ว (สมจิต ศรีประสม และฉิ่งสุวรรณะ สัมภาษณ์ วันที่ 23 กรกฎาคม 2551)

สรุปผลกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบได้ว่า มีการวางแผนทางการตลาดแบบไม่เป็นทางการ โดยใช้หลักการคิดว่าทำอะไร ขายแก่ใคร ขายที่ไหนบ้าง ขายได้เท่าไร ทำอย่างไรให้น้ำตาลแว่นเราขายได้ ซึ่งทางกลุ่มไม่ได้เรียนรู้หลักการทางการตลาด แต่มีแนวคิดดังกล่าวที่น่าจะมีความสอดคล้องกับการจัดการด้านการตลาด ทำให้กลุ่มสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้กลุ่มยังเข้าใจในหลักคิดของกลุ่ม และรู้ศักยภาพของกลุ่มเป็นอย่างดี เช่น การนำผลผลิตไปจำหน่ายในตลาดภายนอกชุมชน ที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่านบสนับสนุน

ให้ไปร่วมงานสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์หรืองานต่าง ๆ ที่จัดหามาให้แก่กลุ่ม กลุ่มพบว่าผลิตภัณฑ์ของกลุ่มที่นำไปแสดงและบรรจุภัณฑ์ในรูปแบบต่าง ๆ ก็ขายได้ดีหากมีการพัฒนาขึ้นคือต้องมีการบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม มีฉลาก ตรายี่ห้อ เป็นต้น ซึ่งหากเป็นไปได้ในอนาคตกลุ่มอาจจะต้องเพิ่มปัจจัยการผลิตเพื่อเพิ่มค่าในการจัดการตลาดให้เพิ่มขึ้นมาอีกทางหนึ่งก็เป็นไปได้

3) บริบททั่วไปของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบ

ในกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นซึ่งปัจจุบันมีสมาชิกกลุ่ม 13 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 40-65 ปี ระดับการศึกษาชั้นประถมปีที่ 4 เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือระดับมัธยมต้น ทั้งคู่สมรสและตัวสมาชิกกลุ่มเองรายได้เฉลี่ย 100-150 บาทต่อคน อัตราเฉลี่ยการมีบุตร 3-6 คนต่อครัวเรือน ส่วนใหญ่บุตรมีรายได้เป็นของตนเองซึ่งทำงานอยู่พื้นที่อื่นบางสวนบุตรยังอยู่ในช่วงของการศึกษาเล่าเรียน รายได้มาจากการทำน้ำตาลแว่น รองลงมาคือทำนาทำสวน นาทุ่งรับจ้างทั่วไป

ในส่วนที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองปลูกสร้างบนที่ดินของตนเองที่เป็นมรดกที่ได้รับมาจากบิดา มารดา เนื่องจากประชาชนในสมัยก่อนนิยมมีบุตรมาก การแบ่งสรรที่ดินให้กับบุตรจึงเฉลี่ยกันไปเพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัยและเป็นที่พักประกอบอาชีพ ส่วนของที่ดินทำกินมีเอกสารสิทธิ์ถือครองเป็นโฉนดที่ดิน แต่ก็เป็นที่ดินที่มีเนื้อที่น้อย เนื้อที่เฉลี่ยประมาณ 3-5 ไร่ต่อครัวเรือนซึ่งไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร จึงต้องมีการเช่าที่ดินเพื่อการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้นมาเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ แต่ส่วนใหญ่พบว่ารายได้ที่ได้มาจากที่ดินที่เข้ามาทำกินนั้นก็มียาได้น้อย

ภาพที่ 20 แสดงบริบททั่วไปของกลุ่มอาชีพน้ำตาด่วนตำบลท่านบ

ผู้วิจัยได้แยกบริบทของสมาชิกในกลุ่มอาชีพน้ำตาด่วนตำบลท่านบไว้เป็นประเด็นเพื่อให้เข้าใจง่ายดังนี้

(1) ประวัติชีวิตและครอบครัว ชื่อและนามสกุลส่วนใหญ่พ่อแม่เป็นผู้ตั้งให้ เมื่อคลอดออกมา ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 การสมรสส่วนใหญ่จะสมรสกันในตำบลท่านบอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 14-25 ปี ระดับการศึกษาคู่สมรสส่วนใหญ่ประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวนบุตรส่วนใหญ่อยู่ที่ 4-6 คน บุตรที่ทำงานมีรายได้เฉลี่ย 2 ต่อ 5 คน (ที่ไม่มีรายได้ 3 คน)

(2) ประสบการณ์ทำงานตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน การทำน้ำตาดสด การทำน้ำตาดโดนคหวนหรือหวน การทำเหล้าเถื่อน การทำน้ำตาด่วนเป็นอาชีพปัจจุบันด้วยที่สืบทอดกันมาเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่สืบสานกันจนปัจจุบัน มีกระบวนการและขั้นตอนของการทำน้ำตาด่วนที่น่าสนใจ ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยจะได้รายงานในขั้นตอนต่อไป การทำน้ำตาดที่มีลักษณะเป็นแวน ๆ การทำน้ำตาดเหลวส่วนใหญ่จะนำไปขาย และการทำจาวตาดเชื่อม การทำการเกษตร ทำนาปลูกผัก ปลูกพืช เลี้ยงวัว เป็นต้น

(3) รายได้ จากการทำน้ำตาด่วน 20,000-35,000 บาทต่อปี จากการทำงานอื่น ๆ 10,000 ถึง 20,000 บาทต่อปี

(4) รายจ่าย มีค่าครองชีพ 3,000-4,000 บาท/เดือน รายจ่ายค่าการศึกษาบุตร 6,000-10,000 บาท/ปี ผ่อนชำระหนี้ 3,000-8,000 บาท/ปี รายจ่ายค่ารักษาพยาบาล 30 บาทต่อการรักษา 1 ครั้ง รายจ่ายจากการช่วยทำบุญ 400-500 บาท/เดือน

(5) ที่อยู่อาศัย เป็นของตนเองและมีโฉนดครอบครอง

(6) ที่ดิน เป็นของตนเอง มีโฉนด

(7) ที่ดินทำกิน เป็นของตนเอง มีโฉนด

(8) หนี้สิน กู้ยืมเงินเพื่อการประกอบอาชีพเสริม กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาเล่าเรียนบุตร

(9) ปัญหากลุ่ม การตลาดในปัจจุบัน การขยายตลาดของกลุ่มน้ำตาลแวน เนื่องจากมีตลาดรองรับสินค้าอยู่คงเดิม ซึ่งสมาชิกในกลุ่มน้ำตาลแวน ไม่ได้ผลิตออกมาเกินเพื่อจำหน่ายแล้ว ไม่มีที่จำหน่าย คนนิยมบริโภคน้อยเพราะส่วนใหญ่คนจะใช้น้ำตาลทรายแทนเนื่องจากราคาถูก

(10) สุขภาพ โรคที่เจ็บป่วยบ่อยที่สุดคือปวดเมื่อยกล้ามเนื้อและหูตึง สาเหตุของการเจ็บป่วยเกิดจากการใช้แรงงานหนักในการทำงาน วิธีการรักษาจะไปโรงพยาบาล และใช้สิทธิของรัฐที่มีอยู่

สรุปบริบทของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแวนตำบลท่าบองได้ว่า มีการดำรงชีวิตเป็นไปอย่างเรียบง่าย ปัจจุบันไม่ค่อยหวังความช่วยเหลือจากการให้บริการจากภาครัฐมากนัก เพราะขาดความเชื่อมั่น และมีความรู้สึกถึงการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกันแก่ประชาชน จึงต้องหวังพึ่งพาตนเองก่อนเป็นสำคัญ ใช้ชีวิตไปตามอัตภาพพอมี พอกิน อยู่ให้พอมีความสุขไปในแต่ละวัน ไม่คิดที่จะรวยหรือไปแข่งขันกับใครอีก พอใจในสิ่งที่ตนเองเป็นอยู่แล้ว หากกลุ่มจะแก้ปัญหาของกลุ่มน้ำตาลแวนทางสมาชิกทุกคนก็ต้องแก้ที่ใจของแต่ละคนก่อน แล้วจะหยั่งรู้ถึงปัญหานั้นอย่างถ่องแท้เพื่อที่จะได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทำให้กลุ่มมีความเข้มแข็งได้อย่างยั่งยืน

ภาพที่ 21 แสดงการมีส่วนร่วมกันของสมาชิกทุกคน ในการดำเนินกิจกรรมทำน้ำตาลแวน และการสัมภาษณ์ร่วมกันเป็นกลุ่มของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแวนตำบลท่าบอง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การที่กลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลทำนบได้หันกลับมายึดเส้นทางสายกลางในการดำรงชีวิตทำให้กลุ่มน้ำตาลแว่นมีความเข้มแข็งขึ้นมา โดยจะกล่าวได้ในแต่ละด้านได้ดังนี้

1) ด้านจิตใจ ในกลุ่มน้ำตาลแว่นสมาชิกทุกคน มีความพร้อมทางด้านจิตใจที่เข้มแข็ง มีจิตสำนึกว่ากลุ่มนั้นสามารถพึ่งตนเองได้ ทำให้มีกำลังที่จะสร้างพลังผลักดันให้มีภาวะจิตใจที่ต่อสู้ชีวิตด้วยความสุจริต แม้อาจจะไม่ประสบผลสำเร็จบ้างก็ตาม แต่กลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นมิได้ท้อแท้แต่ประการใด มีแต่จะพยายามต่อไปเพื่อการพัฒนาของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นของตัวเอง ในกลุ่มน้ำตาลแว่นมีรากฐานทางจิตใจที่ดี คือความหนักแน่นมั่นคงในสุจริตธรรม และความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้จนสำเร็จร่วมกัน มีจิตใจรวมเป็นหนึ่งในการปฏิบัติงานประกอบพร้อมกันด้วย จึงทำให้กลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นสัมฤทธิ์ผลที่แน่นอนและบังเกิดประโยชน์อันยั่งยืนแก่สมาชิกเอง และในกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลทำนบ

2) ด้านสังคม ในกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นสมาชิกทุกคน มีส่วนร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกัน นำความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดแลกเปลี่ยน และเผยแพร่ให้ได้รับประโยชน์ซึ่งกันและกัน เพื่อให้งานรุดหน้าไปพร้อมเพรียงกันอย่างเต็มที่ ทำให้ผลงานในกลุ่มน้ำตาลแว่นตำบลทำนบ ประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี และมีการประชาสัมพันธ์กันทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้งานทั้งหมดเป็นงานที่เกื้อหนุนสนับสนุนกันในกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นอย่างเข้มแข็งตลอดไป

3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ กลุ่มน้ำตาลแว่นมีการส่งเสริมให้มีการนำเอาศักยภาพของสมาชิกในกลุ่มที่ตัวเองมีอยู่ออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และในกลุ่มสามารถแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติหรือวัสดุในท้องถิ่นที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งส่งผลให้เกิดการพัฒนาของกลุ่มอาชีพและตำบลทำนบได้อย่างดียิ่ง สิ่งดีก็คือการได้ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ของตำบลทำนบได้คุ้มค่า

4) ด้านเทคโนโลยี เทคโนโลยีในการผลิตหรือการแปรรูปอาหาร มีเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามา ในส่วนของภาครัฐที่จะเข้ามาส่งเสริมให้มีได้มาซึ่งเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศและสังคม และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมนั้น ทางกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นมีความคิดเห็นเดียวกันว่า ยังไม่มีความจำเป็นก่อน เพราะหากมีเข้ามาจะทำให้มีต้นทุนและค่าใช้จ่ายเพิ่มเข้ามาและสมาชิกอาจจะมีการว่าจ้างน้อยลงและอาจมีหนี้สินเกินตัวได้ ดูอยู่อย่างปัจจุบันดีกว่ามีความสุขและพอใจในสิ่งที่กลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นมีอยู่อย่างพอเพียงและมีความเข้มแข็งกันอยู่แล้ว

5) ทางเศรษฐกิจ ทุนในการดำเนินกิจกรรมในการทำน้ำตาลแว่น มาจากสมาชิกในกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นด้วยกันเอง รายได้พออยู่พอกินหรืออย่างพอเพียงในการดำเนินชีวิตของสมาชิกในสมาชิกทุกคนกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลทำนบสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในระดับหนึ่ง กล่าวคือ แม้ไม่มีเงินสนับสนุนมากมายจากแหล่งเงินทุนที่จะเข้ามาก็ตาม กลุ่มน้ำตาลแว่นก็ยังชีพอยู่ได้ด้วยตนเอง และสมาชิกทุกคนสามารถนำพากลุ่มไปสู่การพัฒนา

บริบทของสมาชิกของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น

บริบทของสมาชิกของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น (ผู้ให้ข้อมูลหลัก) ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อหาว่ามีเงื่อนไขที่นำไปสู่ความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น หรือ การเกิดกลุ่มและการรวมกลุ่มขึ้นมา นั้น เกิดขึ้นมาได้อย่างไร และเกิดการเชื่อมโยงสร้างเครือข่ายของสมาชิกของกลุ่มนี้ได้หรือไม่อย่างไร ถึงได้เกิดความเข้มแข็งขึ้นในกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบอง อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ดังนั้นการศึกษานี้จึงต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น และสมาชิกของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น เพื่อหาความเข้มแข็งที่เกิดขึ้นมา ซึ่งมีโครงสร้างและกระบวนการที่ซับซ้อนทั้งในเรื่องของความรู้สึกระดับบุคคล ลักษณะความเป็นชุมชน ความเป็นกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น รวมถึงผลกระทบต่าง ๆ ในชุมชนหรือในกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น ผลการศึกษาวิจัยที่ได้มาจากการศึกษาวิจัย จะเป็นการพรรณนา และมีการปรับเปลี่ยน เพิ่มเติมผลสรุปตามผลที่ได้จากการลงศึกษาวิจัยของกลุ่มน้ำตาลแว่นนี้ได้

ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยลงพื้นที่ภาคสนามเกี่ยวกับบริบทของชุมชนตำบลท่าบอง กลุ่มเป้าหมายหลักคือผู้ให้ข้อมูลหลัก เน้นการพูดคุยกันเองอย่างธรรมชาติ พร้อมทั้งจะพูดคุยและให้สัมภาษณ์ในแบบลุ่มลึกจากการสัมภาษณ์เป็นประเด็นปัจจัยของเงื่อนไขต่าง ๆ ตามแนวข้อคำถามการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวกับกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นเพื่อหาสาเหตุว่า เงื่อนไขใดบ้างที่เป็นประเด็นปัจจัยที่ทำให้กลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นนี้เกิดความเข้มแข็งในกลุ่มได้ และสรุปผลอภิปราย ปัญหาข้อเสนอแนะ เป็นลำดับต่อไปในการศึกษาวิจัย

ผู้ศึกษาวิจัยจะใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกตามความเป็นจริงที่เกี่ยวกับเรื่องการศึกษา เงื่อนไขการเกิดความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบอง อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ในการที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์แต่อย่างใด ในการตอบคำถามการสัมภาษณ์ในข้อมูลที่คุณผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบออกมาตามความเข้าใจ หรือตอบสรุปรวบยอดก็ตาม ในการสัมภาษณ์หากผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่เข้าใจหรือตอบไม่ถูกในการตอบออกมา ผู้สัมภาษณ์จะอธิบายเพื่อให้ไม่หลงประเด็นหรือการตอบให้เข้าใจง่าย และเพื่อให้ได้ข้อมูลสัมภาษณ์ที่เที่ยงตรงน่าเชื่อถือและถูกต้องได้

ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์สมาชิกในกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบองทั้ง 13 คนสลับกันไป ในสมาชิกที่พอมีเวลาว่างรวมกันเป็นกลุ่มเพื่อสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยมีสมาชิกเข้าร่วมประมาณ 3-13 คนในการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง เวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์โดยประมาณไม่เกิน 2 ชั่วโมง การสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เตรียมประเด็นปัญหาที่ต้องการไปในการสัมภาษณ์ เพื่อกระชับเวลา และตรงประเด็น ในการสัมภาษณ์นี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์โดยการนัดหรือไม่นัดหมายไว้ก่อน

หรือแล้วแต่โอกาสจะเอื้ออำนวยต่อการพบปะพูดคุยกัน หรือตามสถานการณ์ของสมาชิกกลุ่มอาชีพ น้ำตาลแว่นตำบลท่านบ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาวิจัยได้ตลอดเวลาลงพื้นที่ และรวมตลอด ถึงการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้องตามความข้อมูลที่ได้มา การสนทนากลุ่มนี้ได้เรียนรู้แง่มุม ของคนภายในกลุ่มอาจมีความคิดเดียวกันหรือขัดแย้งโต้ตอบกันบ้าง เกิดความรู้สึกร่วมรับรู้ร่วมกับ ประเด็นปัญหาหรือข้อสรุปกันในกลุ่ม ในระหว่างการสัมภาษณ์เป็นกลุ่มนี้ ผู้ศึกษาวิจัยสอดแทรก การพูดคุยให้สนุกสนานบ้าง เพื่อเป็นการทำให้การสัมภาษณ์ไม่น่าเบื่อ และทำให้เวลาเดินไปอย่าง รวดเร็ว แต่เนื้อหาข้อมูลที่ต้องการได้ครบถ้วนตามประเด็นปัญหาที่เตรียมและที่ต้องการไป สัมภาษณ์ในแต่ละครั้งนั้นด้วย ประเด็นการสัมภาษณ์มีดังนี้

ภาพที่ 22 แสดงการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบ

1. เงื่อนไขที่เป็นประเด็นปัจจัยว่าจะสามารถนำไปสู่ความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น ตำบลท่านบ

เงื่อนไขที่สามารถทำให้เกิดความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น มีเงื่อนไขที่ได้ สัมภาษณ์กลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นไว้ดังนี้

1) ด้านการรวมกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบ มีการรวมตัวกันของสมาชิก ในกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นกันมาหลายปีแล้ว และร่วมกันดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น ตำบลท่านบด้วยกันมาตลอดจนถึงปัจจุบัน จุดเริ่มของการรวมก็คือ การมาทำน้ำตาลแว่นโดยรวม ทรัพยากรคือน้ำตาลมาร่วมกันผลิต และพยายามมาร่วมกันคิดและร่วมกันทำ รวมถึงการไม่พึ่งพา และรวมทุนโดยไม่ต้องอาศัยแหล่งเงินทุนจากภายนอก

“... การเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลทำนบ สามารถพึ่งพากันมาได้มานานแล้วและไม่ต้องอาศัยแหล่งเงินทุนจากที่อื่นเริ่มจากการรวมเงินทุนกันเองในกลุ่ม แล้วค่อยขยายจากเล็กในกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลทำนบจน โตขึ้น ไปเรื่อย ๆ ตามกาลเวลาสามารถทำให้กลุ่มรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งในการทำกิจกรรมกลุ่มได้...”

ศรีนวล ทับทิมไทย (รองประธานกลุ่ม) ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์
ในด้านความเข้มแข็งที่เกิดจากการรวมกลุ่มของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลทำนบ
วันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2551

2) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลทำนบ ด้านการทำน้ำตาลแว่นตั้งแต่เริ่มขั้นตอนในการทำน้ำตาลแว่นจนเสร็จการผลิต สมาชิกทุกคนจะมีส่วนร่วมกัน ผลัดกันทำแต่ละหน้าที่เพราะสมาชิกทุกคนมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการทำน้ำตาลแว่นมานาน

“...ทุกคนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม มีส่วนร่วมกันทำกิจกรรมของกลุ่ม ทั้งการทำน้ำตาลแว่นและนอกเหนือจากการทำบ้างหากมีโอกาสทำไปได้พร้อม ๆ กัน ในการทำน้ำตาลแว่นก็จะผลัดกันทำในทุกขั้นตอนจนเสร็จการทำในการทำกิจกรรมนอกเหนือทำน้ำตาลแว่น อาจเป็นกีฬาหรือวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน หรืองานศพ งานวัด งานที่จัดขึ้นในชุมชนทำนบ ก็จะชวนกันไปเป็นกลุ่มแล้วแต่ว่าใครว่าก็ไปง่าย ๆ ไม่มีพิธีหรือกฎเกณฑ์กำหนดใด ทุกคนเป็นอิสระและตัดสินใจเอง ทำให้สมาชิกทุกคนมีความสุขในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกิดขึ้นได้...”

สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก
ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลทำนบ
วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2551

3) ด้านสังคมหรือชุมชนทำนบ สมาชิกกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นจะร่วมกันทำกิจกรรมของสังคมชุมชนทำนบเท่าที่จะทำได้ เช่น งานบุญงานกุศล งานที่ชุมชนทำนบจัดขึ้นมา การไปออกงานผลิตภัณฑ์ของชุมชนทำนบในสถานที่ต่าง ๆ ที่ทางตำบลทำนบ หรืออำเภอสิงหนครหรือจังหวัดสงขลา มีความประสงค์จะให้ไปแสดงเพื่อเป็นวิทยาทานแก่กลุ่มอาชีพทั่วไปหรือแก่ประชาชนในด้านการประกอบอาชีพน้ำตาลแว่น โดยจะแสดงขั้นตอนการผลิตน้ำตาลแว่น การรวมกันเป็นกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลทำนบอย่างเข้มแข็งให้ดูเป็นแบบอย่างต่อไปได้

“...กลุ่มของเราเข้าไปร่วมให้ความรู้ในการทำน้ำตาลแว่นแก่กลุ่มใหม่บ้าง
ให้กับชุมชนตำบลท่านบที่เชิญกลุ่มของเราไปจัดงานให้ความรู้หรือจัด
นิทรรศการตามสถานศึกษาบ้างหรือตามที่ชุมชนร้องขอมา...”

สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ด้านสังคมชุมชนท่านบที่กลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นทำด้วยกันมาจนปัจจุบัน

วันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2551

4) ด้านทรัพยากรในชุมชนตำบลท่านบ สมาชิกกลุ่มได้ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้ว
ในชุมชนท่านบ และได้มีการใช้จากต้นตาลโตนดออย่างคุ้มค่าโดยนำน้ำตาลมาทำน้ำตาลแว่น
แก่กลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบได้อย่างมีคุณค่า

5) เงื่อนไขที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบ
การที่สมาชิกทุกคนในกลุ่มแสดงพลังในการร่วมดำเนินกิจกรรมในการทำน้ำตาลแว่น มีความมุ่งมั่น
ตั้งใจให้การรวมกลุ่มประสบความสำเร็จ และยอมรับกฎกติกาของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบ
มีความสามัคคีกัน รวมถึงปัญหาต่าง ๆ เสนอความคิดเห็นกันออกมาจะมากน้อยอย่างเปิดเผยเพื่อให้
ทุกปัญหาสามารถแก้ไขไปได้ด้วยดีทุก ๆ เรื่อง สรุปและตัดสินใจจะฟังมติเสียงส่วนใหญ่ และดำรงไว้
ซึ่งความเป็นธรรมและยุติธรรม รวมถึงเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกันตลอดมา

“...การที่ได้มีส่วนร่วมกันทำกิจกรรมของกลุ่มนี้ ทำให้ตัวเองมีความสุขถึงจะ
ได้ค่าเงินเป็นสิ่งตอบแทนน้อยนิดหรือไม่มากก็ตาม ก็ดีกว่าไม่ได้ทำอะไร
ที่เป็นประโยชน์แก่ตัวเองส่วนรวม และแก่ชุมชนตำบลท่านบ และกลุ่มอาชีพ
ที่ตัวเองทำมาตั้งแต่บรรพบุรุษด้วย...”

สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ในเงื่อนไขที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบ

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

นอกจากนี้ความเข้มแข็งยังเกิดจากสมาชิกของกลุ่มให้ความสำคัญคือ การมีส่วนร่วม
รวมถึงการสร้างสามัคคีที่ดีต่อกัน

“...สมาชิกทุกคนมีส่วนสำคัญในการร่วมกันทำน้ำตาลแว่น และมีความ
สามัคคีกัน ตลอดเวลาทำน้ำตาลแว่นกันในกลุ่มเรา...”

จิ้น สุวรรณะ (สมาชิกกลุ่ม) ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์

ในเงื่อนไขที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบ

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

6) ด้านการพึ่งตนเองหรือพอเพียงในกลุ่มน้ำตาลแว่น ในกลุ่มน้ำตาลแว่นนี้สมาชิกทุกคนมีส่วนช่วยกันทำน้ำตาลแว่นกันเอง ไม่ว่าจะในเรื่องของทุนที่ทำการผลิต การใช้เครื่องมือหรือเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาแทนแรงงานของสมาชิก สมาชิกในกลุ่มมีความคิดที่ว่าไม่จำเป็นพึ่งปัจจัยจากภายนอก เท่าที่มีอยู่แล้วสมาชิกทุกคนก็ไม่เดือดร้อน และปัจจุบันพอใจและมีความสุขมากกับสิ่งที่เป็นอย่างอยู่แล้ว

“...จะไปพึ่งใครทำไมอีก เราทุกคนก็พอเพียงแล้วในกลุ่ม ในการทำน้ำตาลแว่นคนก็พอ ทุนลงทำกันก็พอไม่เห็นต้องเดือนร้อนใคร และสมาชิกทุกคนในกลุ่มสามารถอยู่ได้และทำได้มานานจนถึงปัจจุบันแล้ว ไม่เห็นต้องให้ใครมาช่วยเลย...”

สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ด้านการพึ่งตนเองหรือพอเพียงของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบอง

วันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2551

7) ด้านความเข้มแข็งที่สมาชิกคิดว่าเกิดขึ้นกับกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น การมีส่วนร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น ในการดำเนินกิจกรรมทั้งในและนอกกลุ่มน้ำตาลแว่น รวมถึงความเข้าใจกัน สัมผัส สำนึก สามีคคีกันเป็นหนึ่งเดียว เคารพความคิดของสมาชิกทุกคน จะมีส่วนแสดงความคิดเป็นเอกภาพ ซึ่งเห็นได้จากกระบวนการที่กลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบอง ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และสามารถมีความเข้มแข็งและยืนหยัดอยู่ได้ในหลายเรื่องที่ผ่านมาจนถึงทุกวันนี้

“...ความเข้มแข็งของกลุ่มและการพัฒนาของกลุ่มน้ำตาลแว่นให้ประสบความสำเร็จนั้น ต้องใช้หลักกระบวนการการรวมกลุ่มกันให้ได้ เพราะการรวมกลุ่มจะทำให้เกิดความคิดที่หลากหลายขึ้นมาจากคนในกลุ่ม กลุ่มอาชีพใดที่รวมกลุ่มไม่ได้ ก็ยากที่จะประสบความสำเร็จภายในกลุ่มและความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นไปพร้อมกับการพัฒนาภายในกลุ่มอาชีพนั้นได้...”

สุนีย์ ชัยโชติ (ผู้นำหรือประธานกลุ่ม) ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์

ในด้านการเข้มแข็งที่เกิดจากผู้นำกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบอง

วันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2551

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบ่อความเข้มแข็ง

ข้อมูลการสัมภาษณ์ในเรื่องทั่วไปของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบ่อนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้มีประเด็นในการสัมภาษณ์ที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น มีดังนี้

1) ความเป็นมาของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น

ในกลุ่มอาชีพการเกิดกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบ่อนี้ ได้ว่าเป็นอาชีพที่สมาชิกในกลุ่มมีการทำมาตั้งแต่บรรพบุรุษ สมาชิกทุกคนมีความถนัด มีประสบการณ์ผ่านมามากมาย และรักอาชีพนี้ด้วย จะทำไปจนกว่าทำไม่ไหว

“...ทำกันมานานนับแต่บรรพบุรุษกันมาแล้ว มีความเชี่ยวชาญก็ว่าได้ล่ะ และ เป็นอาชีพการน้ำตาลแว่นที่ทำแล้วได้เงินดีด้วยในเมื่อก่อน ส่วนปัจจุบันก็มีการทำแบบเป็นครัวเรือนอยู่เองบ้างในงานวัดและตลาดนัดบ้าง แต่ไม่กระทบกับกลุ่มหรอก เพราะกลุ่มเราทำขึ้นชื่อนาน อร่อยด้วยและทำส่งครั้งละเยอะ พวกเราช่วยกันทำเป็นกลุ่มหลายคน และกลุ่มสามารถอยู่ได้มานาน จนถึงทุกวันนี้ได้ และได้รับการยอมรับของชุมชนท่าบ่อมานานแล้ว...”

สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

เรื่องว่าทำไมมาทำกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบ่อ

วันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2551

2) ประเด็นปัจจัยที่ทำให้กลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นดำรงอยู่มานาน

การที่สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมกันในการรวมกลุ่มกัน และดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบ่อมาด้วยกันตลอดระยะเวลาอันยาวนาน รวมถึงมีผู้นำและสมาชิกที่นับว่ามีความเข้มแข็งในกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบ่อ

“... การที่กลุ่มเรารวมกันและพากันมานานนี้ ทำให้กลุ่มอื่น ๆ เกิดความสงสัยว่าเรารวมตัวกันทำมานาน ได้อย่างไร กลุ่มมีอะไรที่เป็นจุดแข็ง หรือความเข้มแข็งในกลุ่มเรานี้ คงจะไม่ใช่ที่ต้องการจากกลุ่มอื่น ๆ เป็นแน่แท้ หากไม่เข้มแข็งจริงดังว่า คงไม่มีการมาศึกษาจากคนภายนอกที่มาสัมภาษณ์ มาดูงาน มาสังเกตการณ์ หรือมาศึกษาวิจัยในกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบ่อของเราหรอก...”

สุรัตน์ อิศสระ (สมาชิกกลุ่ม) ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์

ในเรื่องนี้ทำให้เกิดความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบ่อ

วันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2552

ในการรวมกลุ่มกันทำ ไม่ว่าจะป็นกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มทางองค์กรใดที่จัดตั้งเป็นกลุ่ม และดำเนินกิจการมาร่วมกันมาเป็นเวลานาน จะทำให้กลุ่มนั้นสามารถมีความเข้มแข็ง เพราะได้ สะสมประสบการณ์ที่ผ่านมานำมาพัฒนาให้ดีขึ้นได้ในการรวมกลุ่ม

“...อาชีพการนำตาลแว่นที่อยู่ได้มานานจนทุกวันนี้ได้หรือเป็นที่ยอมรับ ระดับตำบลของชุมชนทำบนนั้น น่าจะมาการทำงานร่วมกันมานานแล้ว ก็เป็นไปได้นะ.. ”

สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ด้านปัจจัยที่ทำให้กลุ่มทำงานมานานและอยู่ได้จนปัจจุบัน

วันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2552

การทำงานใดที่มีความตั้งใจ ขยัน ไม่เห็นแก่ตัว สามารถที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้ ขึ้นอยู่กับตัวของบุคคลนั้น และก็ไม่จำเป็นที่จะมีความรู้มากหรือการศึกษาสูง ขึ้นอยู่กับความมุ่งมั่น ของบุคคลนั้นมากกว่า

...ก็ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความรู้หรือการศึกษาเลย แต่ทำได้เพราะ ประสบการณ์ชีวิตที่มีและที่ผ่านมามั้งนั้น...”

สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ด้านปัจจัยที่ทำให้กลุ่มทำงานมานานและอยู่ได้จนปัจจุบัน

วันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2552

3) สภาพการดำเนินกิจกรรมและปัญหาของกลุ่ม ในปัจจุบันและอนาคต

ในการดำเนินกิจกรรมในกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นเป็นได้เรียบง่าย สมาชิกทุกคน มีความสุขในการทำน้ำตาลแว่นนี้ ในปัญหาที่มีบ้างเพราะทุกคนย่อมมีความคิดที่แตกต่างกัน แต่ผลสรุปปัญหาที่จบลงด้วยดีตลอดมา ในปัจจุบันการรวมกลุ่มกันทำก็ได้อยู่แล้วและอนาคต สมาชิกกลุ่มมีความเห็นว่าไม่มีปัญหาอะไร และกลุ่มจะสามารถดำเนินกิจกรรมต่อไปได้ในอนาคต

“...ปัญหาที่เข้ามาตอนนี้แทบจะไม่มี หากมีก็คงเป็นในเรื่องการขยายตลาด เท่านั้นว่าจะหาเพิ่มขึ้นหรือพอแค่นี้ ซึ่งไม่ใช่ประเด็นเหตุผลหลัก ในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มหรือมีผลกระทบต่อกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบล ทำานบนี้ได้เลย...”

สุนีย์ ชัยโชติ (ผู้นำกลุ่มหรือประธานกลุ่ม) ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์
ในเรื่องปัญหาและทิศทางการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลทำานบ
วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2552

การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลทำานบนี้ การรวมกลุ่มกันอย่างเดียวกองจะไม่พอ ต้องอาศัยการที่สมาชิกกลุ่มต้องมีความเข้าใจกันและกัน มีความสามัคคีกัน รวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวมุ่งกันดำเนินกิจกรรมของกลุ่มให้สำเร็จ

“...พอใจการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมของกลุ่มมากพอสมควร เพราะผู้มาร่วมที่ร่วมกิจกรรมกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลทำานบ มีความเข้าใจกัน มุ่งกันทำอย่างจริงจัง มีความสามัคคี เอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน...”

ศรีนวล ทับทิมไทย (รองประธานกลุ่ม) ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์
ในเรื่องการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลทำานบ
วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2552

4) ผลที่ได้ในกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น

ผลประโยชน์ที่ได้ก็มีเป็นค่าตอบแทนส่วนหนึ่ง ผลกำไรส่วนหนึ่ง ปันผลส่วนหนึ่ง ที่จะต้องมีให้สมาชิกทุกคนเพื่อเลี้ยงปากท้องของแต่ละครอบครัว แต่สิ่งที่สำคัญยิ่งคือได้ใจจากสมาชิกในการร่วมกันทำทุกคน และสมาชิกในกลุ่มได้ให้ข้อมูลอีกว่า กลุ่มน้ำตาลแว่นของเราจะต้องทำอย่างไรละ ที่จะให้กลุ่มของเราอยู่ได้ในการประกอบอาชีพน้ำตาลแว่นนี้ และให้คนภายนอกมองว่ากลุ่มของเรามีความเข้มแข็งในกลุ่มตลอดไป นั่นก็น่าจะมาจากสมาชิกมีความเข้าใจกัน และร่วมกันทำให้กลุ่มน้ำตาลแว่นให้อยู่ได้อย่างยั่งยืนสืบไป

“...มีความพอใจและภูมิใจมากที่สุด ที่สามารถทำกิจกรรมของกลุ่ม อาชีพน้ำตาลแวนตำบลท่านบมาได้จนถึงปัจจุบัน ทั้งยังได้ทำสิ่งเหล่านี้ ที่ตัวเองชอบสำเร็จได้ด้วยดีมาตลอด ทำให้สมาชิกกลุ่มอาชีพน้ำตาลแวน ตำบลท่านบมีรายได้ขึ้นมาจากการทำอาชีพน้ำตาลแวน...”

สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ในผลประ โยชน์ที่ทางกลุ่มอาชีพน้ำตาลแวนตำบลท่านบได้รับ

วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2552

การที่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มน้ำตาลแวนนี้ ผลที่ได้รับคืนมามีทั้งทางด้านวัตถุ คือ ทำให้มี รายได้จากการทำน้ำตาลแวน และทางด้านจิตใจ คือ มีความสุข ความสบายใจในการทำอาชีพที่ ตัวเองรัก มีประสบการณ์ ถนัด และได้มีส่วนร่วมกันดำเนินกิจกรรมของกลุ่มไปพร้อมกัน

“...ได้ประโยชน์หลายอย่างในการเป็นสมาชิก ได้อะไรหลายอย่าง จากการรวมกันในกลุ่ม เพราะได้ทั้งการทำงานที่ตนเองรัก ได้ค่าตอบแทน และมีเงินปันผล รวมถึงได้ทำในสิ่งที่ตนเองถนัดและมีประสบการณ์ในการทำมานานแล้วด้วย...”

ยุพิน นมะเส (สมาชิกกลุ่ม) ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์

ในผลประ โยชน์ที่ทางกลุ่มอาชีพน้ำตาลแวนตำบลท่านบได้รับ

วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2552

5) เงินทุนในการประกอบอาชีพน้ำตาลแวน

เงินทุนในปัจจุบันที่เป็นอยู่ที่พอเพียงแล้ว ไม่เดือดร้อนอะไร และมีความพอเพียง ที่จะดำเนินกิจกรรมทำน้ำตาลแวนของกลุ่มจากสมาชิกด้วยตนเอง ไม่ต้องพึ่งจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ที่พร้อมเข้ามาช่วยเหลือ

“...ในทุกวันนี้พอเพียงแล้ว ขณะทางรัฐหรือธนาคารจะมีเงินทุนมาให้เรา แต่พวกเราไม่มีความคิดที่ไม่อยากเป็นหนี้ที่ไม่จำเป็นแก่กลุ่ม และปัจจุบันก็อยู่ได้ โดยไม่ต้องพึ่งแหล่งเงินทุนจากภายนอกและพออยู่แล้ว...”

สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ด้านเงินทุนหมุนเวียนในกลุ่มอาชีพน้ำตาลแวนตำบลท่านบ

วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2552

6) เทคโนโลยีในการผลิตของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น

สมาชิกในกลุ่มเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะนำมาใช้ในกลุ่ม เพราะเทคโนโลยีของกลุ่มที่เป็นเครื่องทุ่นแรงอย่างดีที่สุดก็คือ แรงงานจากสมาชิกของกลุ่มเอง และการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มก็มีสมาชิกเพียงพอแล้ว ต่อการดำรงอยู่ของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบที่เป็นอยู่อย่างไม่ต้องมีสิ่งใดเข้ามาแทนหรือเข้ามาทวนใจแก่สมาชิกกลุ่ม

“...ไม่มีความจำเป็นที่ต้องใช้เครื่องจักรแทนแรงงานคนเพราะเป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นอีกด้วย และในปัจจุบันแรงงานสมาชิกที่ช่วยกันทำก็พอเพียงพอแล้ว และทันต่อการผลิตและร่วมกันดำเนินกิจกรรม ของกลุ่ม อยู่แล้วในการทำน้ำตาลแว่น...”

สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ในด้านการใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ในกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบ

วันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

7) สภาพเศรษฐกิจของกลุ่มในปัจจุบันและอนาคต

ในปัจจุบันการทำน้ำตาลแว่นไปจำหน่ายมีรายได้ให้แก่สมาชิกทุกคนอย่างพอเพียง ในอนาคตหากจะเพิ่มหรือมีกิจการเป็นด้านการตลาดที่จะต้องเพิ่มขึ้นมาก็ดี ด้านเทคโนโลยีก็ดี เพื่อที่จะได้มีรายได้หรือลดเวลาการทำงานให้แก่สมาชิกขึ้นได้ หากไม่มีก็ไม่เดือดร้อนเพราะสมาชิกทุกคนพอใจในสิ่งที่มีอยู่และไม่ต้องเพิ่มภาระขึ้น เหนื่อยขึ้น และไม่ต้องวุ่นวายเพิ่มด้วย

“...กลุ่มนี้ได้เบียดดี แต่เวลานั้นแหละ บางคนก็พออยู่รอด บางคนก็ยัง ไม่ค่อยรอดยังไม่พอ พอหมดครุ่นี้แล้ว ก็ไม่แล้วเดี๋ยวนี้อีกไม่เอาแล้ว มันไม่ทำมันชอบงานบาย...”

เดือนใจ ทองธรรมชาติ (สมาชิกกลุ่ม) ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์

ในด้านความเข้มแข็งที่เกิดจากผู้นำกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบ

วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2552

เศรษฐกิจของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นนี้ สมาชิกในกลุ่มให้ข้อมูลอีกว่า มีความเป็นอยู่ที่ดี และพอเพียงพอแล้ว ไม่จำเป็นต้องเพิ่มสิ่งใดเข้ามาอีก ส่วนวันข้างหน้าในความเป็นไปของกลุ่ม ที่จะคงอยู่หรือเศรษฐกิจของกลุ่ม สมาชิกกลุ่มคงจะต้องมาร่วมคิดกันต่อไป

“...ก็ได้อยู่แล้วนิ รายได้จากการทำน้ำตาลแวนสามารถให้แก่สมาชิกอย่างพอเพียงทุกคน หากต้องการรายได้เพิ่มอีกในอนาคตคงต้องเพิ่มตลาดแน่นอน เป็นได้แต่ก็ไม่สำคัญหรอก หากเศรษฐกิจหรือถ้ากลุ่มอาชีพน้ำตาลแวนตำบลทำนบไม่มีความเข้มแข็งกันในกลุ่มหรือไม่จริง คงไม่ได้อยู่มาได้จนถึงปัจจุบันนี้อย่างแน่นอน...”

สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ในเรื่องเศรษฐกิจของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแวนตำบลทำนบ

วันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2551

8) ความช่วยเหลือจากรัฐหรือหน่วยงานอื่น

สมาชิกกลุ่มไม่มีความจำเป็นที่ต้องการความช่วยเหลือใด ๆ ในความเป็นอยู่ปัจจุบันก็พออยู่แล้วในทุก ๆ ด้าน หากมีก็คิดแต่ต้องไม่เป็นการเพิ่มภาระส่วนเกินใด ๆ ทั้งสิ้นให้แก่สมาชิกกลุ่มหรือกลุ่มอาชีพน้ำตาลแวนตำบลทำนบในปัจจุบัน

“...ไม่จำเป็นสำหรับกลุ่มอาชีพน้ำตาลแวนของเรา สิ่งที่สำคัญของเราน่าจะอยู่ที่การดำเนินกิจกรรมกลุ่มร่วมกันให้ดำเนินการต่อไปได้ตลอดในการประกอบอาชีพน้ำตาลแวนของเรา...”

จินตนา มณีคุณ (สมาชิกกลุ่ม) ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์

ในด้านความเข้มแข็งที่เกิดจากผู้นำกลุ่มอาชีพน้ำตาลแวนตำบลทำนบ

วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2552

9) คุณลักษณะผู้นำกลุ่มและสมาชิกกลุ่มมีความสำคัญต่อความเข้มแข็งของกลุ่ม

ผู้นำกลุ่มและสมาชิกในกลุ่มมีส่วนสำคัญเท่าเทียมกัน ที่สามารถทำให้กลุ่มอาชีพน้ำตาลแวนมีความเข้มแข็งของตำบลทำนบได้ ไม่ว่าจะเป็นในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแวนตำบลทำนบ ทั้งภายในกลุ่มหรือนอกกลุ่มก็แล้วแต่จะมีส่วนร่วมกันได้ และสามารถพากันไปประกอบอาชีพน้ำตาลแวนได้ตลอดไป

“... เป็นผู้นำที่เข้มแข็งจากการนำพากลุ่มให้อยู่รอดและเป็นอาชีพที่ทำกันมายาวนานตั้งแต่อดีตมาถึงปัจจุบันส่งผลให้กลุ่มเกิดความเข้มแข็งได้ขึ้นมา...”

จบ อินทสุวรรณ์ (สมาชิกกลุ่ม) ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์

ในด้านความเข้มแข็งที่เกิดจากผู้นำกลุ่มอาชีพน้ำตาลแวนตำบลทำนบ

วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

กลุ่มจะเข้มแข็งได้นั้น สมาชิกในกลุ่มจะต้องมีส่วนร่วมกันทุกคนในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มไปด้วยกันในทุก ๆ เรื่อง หากไม่มีส่วนร่วมกันในสมาชิกกลุ่มแล้ว กลุ่มจะอยู่รอดและเข้มแข็งไม่ได้

“...ส่วนสมาชิกทุกคนที่มีส่วนร่วมกันพากลุ่มไปได้ก็มีส่วนสำคัญยิ่งหากไม่มีสมาชิกร่วมด้วยช่วยกันแล้วกลุ่มก็ไม่สามารถอยู่ได้จนปัจจุบัน หากสมาชิกที่ต่างคนต่างอยู่ก็จะทำให้ คนที่เห็นแก่ตัวหรือคนที่ฉลาดก็จะเอาเปรียบ หรือหาผลประโยชน์เข้าตัวเองไป ส่วนคนที่ซื่อตรง หรือคนที่โง่ก็จะอยู่ไม่ได้นานในกลุ่ม และในที่สุดกลุ่มก็ล้มลงหรือต้องเลิกล้มกัน ไปดังมากมายในปัจจุบัน เพราะฉะนั้นการรวมกลุ่มจะต้องมีการ มีส่วนร่วมกัน ร่วมคิด ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันพัฒนา ร่วมกันแก้ปัญหา ร่วมกันรับผลประโยชน์ และร่วมรับผิดชอบ จึงจะทำให้กลุ่มเกิดความเข้มแข็งในกลุ่มอาชีพได้...”

สุนีย์ ชัยโชค (ผู้นำหรือประธานกลุ่ม) ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์
ในด้านความเข้มแข็งที่เกิดจากสมาชิกกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบ
วันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2551

10) การพัฒนากลุ่มให้มีความเข้มแข็ง

ปัจจุบันการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม โดยสมาชิกกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นทุกคนก็นับว่าดีอยู่แล้ว หากจะเป็นการพัฒนาสมาชิกกลุ่มมีความคิดว่า ในอนาคตคงจะเป็นทางด้านการขยายตลาดเพิ่มรายได้แก่สมาชิก และทางด้านเทคโนโลยีเพราะต้องตามให้ทันบ้าง ประกอบกับอายุของสมาชิกก็เพิ่มมากขึ้น การดำเนินกิจกรรมก็คงจะไม่เต็มกำลังเหมือนปัจจุบัน คงจะต้องมีเครื่องมือเข้ามาแทนแรงงานจากสมาชิกบ้างก็เป็นได้ ส่วนความเข้มแข็งที่เราทำดีแล้ว คงต้องดำรงไว้

“...การพัฒนาไม่เห็นจำเป็นในกลุ่มเราเลย หากอยากได้ก็อยากได้ขยายน้ำตาลแว่น (การขยายตลาด) เพิ่มเท่านั้น แต่ถึงจะไม่มีตลาดเพิ่มขึ้นมา พวกเราก็สามารถอยู่ได้และกลุ่มของพวกเราที่อยู่ได้ หากไม่มีเพิ่มเข้ามาก็ไม่ใช่ว่าสิ่งสำคัญมากมายสำหรับกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นของเรา สิ่งที่สำคัญของเราน่าจะอยู่ที่การดำเนินกิจกรรมกลุ่มรวมกันให้ดำเนินการต่อไปได้ตลอดชีวิตของพวกเรา...”

สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก
ต้องการการพัฒนาในด้านใดบ้างเพื่อให้กลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่านบเข้มแข็ง
วันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2552

11) ข้อเสนอแนะในกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น

สมาชิกทุกคนภูมิใจมากที่ทุกคนมีส่วนร่วมกันขับเคลื่อน ให้กลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่น ตำบลท่าบองอยู่มาได้ทุกวันด้วยความเข้มแข็งจากสมาชิกทุกคนมีบทบาทที่สำคัญเท่าเทียมกัน อนาคตอยากให้รัฐหรือหน่วยงานภาคนอก ที่จะเข้ามาสนับสนุนการตลาด การขยายกิจการ หรือสิ่งที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบองของเรา เพื่อให้เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน เข้มแข็งขึ้น และเป็นที่ยอมรับแพร่หลายไประดับประเทศได้ในอนาคต

“... จะมีก็แต่อยากต้องการเพิ่มตลาดในการส่งผลผลิตแก่นั่นเองเพราะกลุ่ม
ไม่ได้ขยายออกไปนอกพื้นที่ตำบลท่าบองในปัจจุบัน...”

สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ข้อเสนอแนะของกลุ่มอาชีพน้ำตาลแว่นตำบลท่าบอง

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

